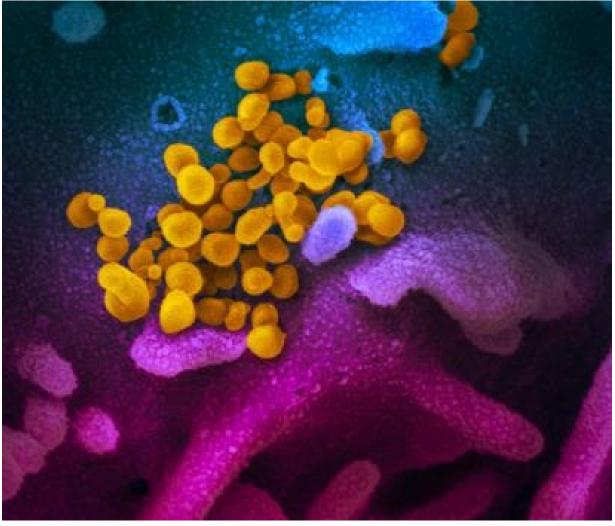
COVID-19: COVID-19: Isang Gabay Pang-unang Hanay na para sa mga Local ng Nagpapasya

Credit: NIAID-RML

Nagtutulungang pagsisikap ang document na ito na binunuo at na-review ng mga dalubhasa sa mga pangunahing surian ng kaligtasan ng kalusugan Mga pinakapuno na may-akda:

Beth Cameron, PhD, Vice President, Global Biological Policy and Programs [pangdaigdig na patakaran at mga program pang-biology], NTI; Dating Senior Director sa Global Health Security and Biodefense [pangdaigdig pangkukop ng kalusugan at panglaban sa mikrobyo], mga tauhan ng National Security Council Directorate [pangbansang patnugot ng konseho pampagkukop] sa Global Health Security and Biodefense

Jessica Bell, MS Senior Program Officer, Global Biological Policy and Programs, NTI

Jacob Eckles, MPH Program Officer, Global Biological Policy and Programs, NTI Hayley Severance, MPH Senior Program Officer, Global Biological Policy and Programs, NTI

Ellie Graeden, PhD, Chief Executive Officer [punong tagapagtupad na may-tungkulin], Talus Analytic

Jeremy Konyndyk, MSFS, Senior Policy Fellow, Center for Global Development [lunduyan pangdaigdig na pag-uunlad]; Former Director of Foreign Disaster Assistance [pagtulong sa ibayong kapahamakan], USAID

Rebecca Katz, PhD MPH, Professor at Director Center sa Global Health Science and Security [pangdaigdig na pangkalusugang agham at pangkupkop, Georgetown University

Matthew Boyce, MS, Senior Research Associate, Georgetown University Center for Global Health Science and Security

Kabilang sa mga Nag-Review ng Bagay na Pinag-uusapan:

Paul D. Biddinger, MD FACEP, MGH Endowed Chair [pinagkaloob na tungkulin] sa Emergency Preparedness [pagakakahanda pangkagipitan], Director, Center for Disaster Medicine [lunduyan ng paggagamot pangkapahamakan] at Vice Chairman sa Emergency Preparedness, Department of Emergency Medicine [kagawaran pampaggagamot pangkagipitan], Massachusetts General Hospital, Medical Director sa Emergency Preparedness, MGH at Partners Healthcare [mga kabakas pampangangalagang pangkalusugan, Director, Harvard T.H. Chan School of Public Health Emergency Preparedness Research, Evaluation and Practice (EPREP) Program

Dylan George, PhD Vice President, Technical Staff, In-Q-Tel Margaret Hamburg, MD Chair, Board of the American Association for the Advancement of Science [katipunan pampagsulong ng agham]; Dating Commissioner sa U.S. Food and Drug Administration [pangasiwaan ng pagkain at panggamot]

Dan Hanfling, MD, Vice President, Technical Staff, In-Q-Tel Ashish K. Jha, MD, MPH, Director, Harvard Global Health Institute [surian pangdaigdig na kalusugan]

K. T. Li Professor of Global Health, Harvard T.H. Chan School of Public Health [paaralan pangmadlang kalusugan]

Professor of Medicine, Harvard Medical School

Juliette Kayyem, Faculty Chair, Security and Global Health Project, Kennedy School of Government, Harvard University

James Lawler, MD, Executive Director, International Programs & Innovation [mga pangdaigdig na program & pagbabago], Global Center for Health Security, at Associate Professor of Medicine, Division of Infectious Diseases [sangay pangnakakahawang sakit], University of Nebraska Medical Center Timothy Manning, Director, Pagpapatakbo sa Washington DC, PDC Global; Dating Deputy Administrator, FEMA

Jennifer Nuzzo, DrPH SM, Associate Professor, Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health, Senior Scholar, Johns Hopkins Center for Health Security

David Polatty, MA, Professor, US Naval War College Humanitarian Response Program [program pangtugon na pangkawang-gawa] at Visiting Scholar [pensyonadong nag-aaral], Brown University Watson Institute Nathaniel A. Raymond, Lecturer, Jackson Institute of Global Affairs, Yale University

Eric Toner, MD, Senior Scholar, Senior Scientist, Johns Hopkins Center for Health Security

Crystal Watson, DrPH, Senior Scholar, Johns Hopkins Center for Health Security, Assistant Professor, Department of Environmental Health and Engineering [kagawaran kalusugan at pang-engineer pangkapaligiran], Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health

Gabrielle Fitzgerald, MPA, Founder [nagtaatag] at CEO, Panorama

COVID-19: COVID-19: Isang Gabay Pang-unang Hanay na para sa mga Local ng Nagpapasya

Naglilikha ang COVID-19 pandemic ng makabuluhang panggugulo sa pang-araw-araw na buhay sa mga lunsod at komunidad sa buong daigdig. Nagkakaloob ang gabay na ito ng unang kaayusang pang-strategy [sadyang paraan] para sa state, lunsod, at local ng mga pinuno habang nagsisimula silang magplano kung ano ang kakailanganin na gawain upang bawasan ang tindi ng biglang pagkalat sa madaling panahon. Binuo ang patnubay at mga checklist [listahan ng dapat gawain] ng isang pangkat ng mga sanay na dalubhasa at dating mga maytungkulin sa kalusugan pangmadla [Mag-link sa https://www.covid-local.org/contributors.html], na nakisangguni sa mga kasalukuyang may-tungkulin sa state at local tungkol sa mga pinakamahalagang usapin na kanilang hinaharap. Nagtuon kami sa pagkakaloob ng impormasyon para kapwa pagpabagal at pagsugpo ng pagkalat ng virus [mikrobyo], at ganoon din sa pag-alalay sa mgap pangangailangan ng komunidad.

Naiintidihan ng gabay na ito ang mga umiiral na patnubay ng mga may-katungkulan sa US at pangdaigdig, mga natuklasan ng pangmadlang pagsusuri pangkalusugan, at mga natutuhan sa napansin sa mga basang nakikilaban sa COVID-19 mula January 2020. **Linalayon nito na dagdagan, ngunit hindi palitan, ang payo at patnubay mula sa mga may-katungkulan sa pangmadlang kalusugang pangdaigdig, federal at local at mga ibang may-katungkulan.**

Buod ng Patnubay

Ang COVID-19, ay nagdudulot ng severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) [marahas matindi panghingang sintomas], na maaaring kumalat nang silakbo kung hindi asikasuhin kaagad. Haharapin ng mga iba-ibang lunsod ang iba-ibang anyo ng mga panganib at kakailanganin ng mga pasadyang paraan pampalubag at pangasiwa, batay sa takbo ng pagkalat sa saanmang lugar. Linayon ang gabay na ito upang magkaloob sa mga pinuno at may-tungkulin pangmadla sa anumang antas ng state, lunsod o local ng gamit upang alalayan ang nakaaalam ng sadyang paraan at pagpapasya tungkol kung papaano lalabanan ang kinalalabasang sakit, COVID-19, sa kanilang nasasakupang kapangyarihan. HINDI ito mga inaatas na katipunan na mga tagubilin; kundi nagkakaloob ng kahulugan at payo kung papaano iaayon ang mga simulain ng sadyang paraan pampangasiwa ng pagkalat, pamamamahala ng kapahamakan, at nagbabagong kaaalaman tungkol sa pag-iiba-iba ng COVID-19 sa mga iba-ibang local na kalagayan.

Pambihirang hamon sa pamamalakad pangmadla ang pakikilaban sa bagong pandemic ng virus: lumalalaki nang mapusok ang pinsala sa katauhan at pamumuhay ng hindi pagkilos. Sa simula at pagpatulin ng pagkalat, maaaring pagkakaiba sa pagkaatrasong 1-2ng linggo ang bilang ng kaso nang libo-libo o mga sampung libo-libo. Nakita sa pagsusuri ng pandemic na trangkaso noon 1918-19 sa United States na ang maaga at patuloy ng paggamit ng mga paraan kagaya ng social-distancing [paghiwalay ng madla] ay nagpalubag ng tindi ng pagkalat sa antas ng komunidad. May pakinabang ang paggamit ng mahigpit na mga hakbang nang maaga kaysa sa maghintay, kahit na, sa kabatiran, parang napaaga ang mga hakbang na iyon. Gayoon din, pinatitibayan ng mga natutuhan sa Singapore, Hong Kong, at Taiwan, sa kasalukuyang pandemic, na maaaring takdaan at pigilin ang biglaang pagkalat ng maaaga at

disiplinadong pakilos. Ngunit, dapat rin timbangin ng mga local na pinuno ang mga pakinabang pangkalusugan ng madla mula sa nakagugulong hakbang kahambing sa mga kasunod na epekto ng mga hakbang na iyon sa kabuhayan, mga tauhang madaling talaban, at ibang local na salik.

Sapagkat walang kasalukuyang napatunayang mga bakuna o paggamot laban sa virus, ang pinakamahalagang paraan ng takdaan ang kamatayan sa ngayon ay ang pagbawas ng paghahawa at iwasang pahirapan ang system pangkalusugan ng maraming-maraming malubhang kasong COVID-19. Kinakailangan ng mga kasong COVID-19 ng pamamagitan pangkalusugan na *dagdag* sa dati nang pangangailan pampangangalaga pangkalusugan, at pinapakita ng karanasan sa New York, China, at Italy maaaring madali at biglaang tabunan ang mga system pangkalusugan. Habang nagbabago pa ang pagkaintindi ng COVID-19 sa daigdig, malinaw na mas mapanganib ang sakit nito nang ilang ulit kaysa sa pana-panahong trangkaso (na may antas ng pagkakamatay na 0.1%) Nakahanay ang natalang antas ng pagkakamatay mula sa 10% (hal., Italy, United Kingdom, at Spain) hanggang sa isang tambilang (hal., China, United States, at Germany). Natala ng South Korea, na mayroon isa sa pinakamalawak na pagsuri sa daigdig, ng antas ng pagkakamatay na halos 2%, o 20ng ulit ng pagkakamatay sa pana-panahonng trangkaso.

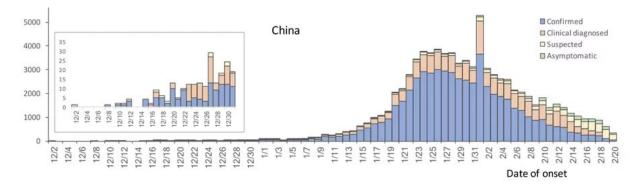

Figure 1. Ang epidemiologic curve [sukat ng pagkalat ng sakit] ng mga kasong Covid-19 na napatibayan sa laboratory, ayon sa pagsimula ng sakit, na naulat sa China, noong February 20, 2020.¹

Sa maagang yugto ng pagkalat ng COVID-19 sa isang komunidad, ang lahat ng salik ng pangunahing sadyang paraan pampagtugon ay dapat iugnay sa pangkalahatang layunin na takdaan ang mga kamatayan sa pamamagitan ng pagbawas ng malawak na paghahawa at pagpagaan ng kahirapan sa system pangkalusgan. Maaaring magbuo ng mabuting sunod-sunuran ang kaagad at masiglang pagkilos, kung saan pababagalin at babawasan ng mga hakbang ang bilang ng malubhang kaso, na mauuwi sa pagtakda ng kahirapan sa mga intensive care unit [sangay pangmasidhing pangangalaga], mag-aatraso ng matataas na bilang ng mga kaso, at pangangasiwaan ang antas ng pagkamatay. Dulot ng mas mabagal na antas ng paghahawa ang mas mababang kahirapan sa system

¹ <u>https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-china-joint-mission-on-covid-19-final-report.pdf</u>

pampangangalagang pangkalusugan. Sa kaibahan, papayagan ng atrasadong pagkilos, ang malawak na pagkalat ng sakit, na maglilikha ng biglang silakbo mg mga malubhang kaso at babagbagin ang kahusayan ng pangangalaga at pasasamain ang antas ng pagkamatay. Maaaring kasing bilis ng ilan araw o linggo lamang ng pagkakaiba nitong dalawang tagpuan.

Kapag nabawasan na ang antas ng paghahawa at napatatag o nabawasan na ang kahirapan sa system pang-hospital, sa kahulihan, magiging maaaring isaalang-alang ang dahan-dahang pagpalubay ang mga hakban pangpaghihiwalay na ginamit upang takdaan ang paghahawa. Ipinapakita sa sumusunod ang dapat na ilagay na mga batayan bago palubayin ang mga inaatas na social distancing sa loob ng komunidad, kasama ng mga pagpapaliwanag ng pagsulong ng mga yugto para sa muling pagbukas. Tutukuyin nang mas ganap ang madetalyeng payo at pagpatnubay para sa mga kasunod ng yugto ng pagtugon sa COVID-19 sa salin sa web ng gabay na ito.

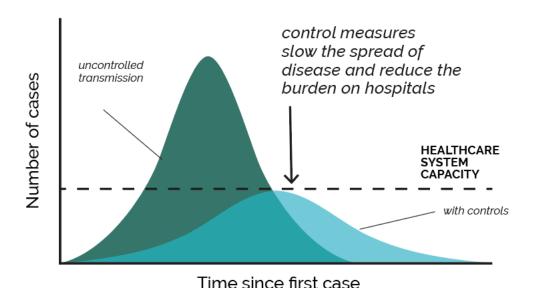

Figure 2. Ang buod ng pinapalagay na epekto ng pag-uukol ng mga hakbang pampangangasiwa pampagbawas ng antas ng pagkalat ng COVID-19, at kung papaano, sa haka-haka, pipigilin ng iyon ang kahirapan sa system pang-hospital.

Mga Isasaalang-alang Pangsadyan Paraan upang Pamahalaan ang COVID-19 sa Komunidad

Mag-iiba-iba ang mga uunahin ng isang komunidad at magbabago batay sa yugto ng pagkalat. Magpapalit ang sadyang paraan, batay sa kung nasaan ang lunsod sa samantala ng pagkalat at sa bilang ng mga kaso sa komunidad. Malamang na haharapin ng isang komunidad ang ilang yugto sa pagsulong ng pagkalat, na maaaring mabilis na sunod-sunod at magdudugtong sa isa't-isa. Hindi mararanasan ng lahat ng komunidad ang mga hiwalay na yugto ngunit maaaring maranasan nang mabilis na sunod-sunod o "lalaktaw" ng mga yugto sa pagsulong, lalo na sa kaagahan ng pagkalat.

Mahalagang maintindihan na maaaring umatras ang paghina ng paghahawa, at maaaring makaranas ang isang komunidad ng ilan bugso ng mga kaso. Hindi sapat na batayan ang pagpatag o paghina sa mga kaso na palubayin ang mga hakbang na social-distancing at pagsilong-sa-kinaroroonan. Maaring makaranas ang mga komunidad na nagsusubaybay ng paghina sa mga kaso ng biglang pagdami ng mga nauulat na kaso dahil sa ilan salik kabilang, ngunit hindi lamang, ang pagdami ng pagsusuri o pagbago ng mga patakaran pampag-ulat, isang maagang pagpaglubay ng mga hakbang pampangangasiwa, at pag-angkat ng mga bagong kaso.

Dapat pasimulan ang mga iba-ibang pagkilos at palakad habang sumusulong ang isang komunidad sa mga yugto ng pagkalat. Mahirap ang pag-tuklas ng anong yugto ang kasalukuying nararanasan ng isang komunidad sa kaagahan ng pagkalat, lalo na kung hindi pa malaganap ang pagsusuri pampagkilala. Madaling umunlad ang mga pagkalat at magiging hindi tama o hindi ganap ang impormasyon. Maaaring kailangang magpatuloy ang pagpapasya nang walang-pagsisisi bago magkaroon ng malinaw na katibayan kung anong yugto ang nararanasan ng isang komunidad.

Katangi-tangi ang mga yugto sa gabay na ito at hindi tumutukoy sa Pandemic Intervals Framework [balangkas ng mga yugto na pandemya] na nalathala ng CDC noon 2016².

-

² https://www.cdc.gov/flu/pandemic-resources/national-strategy/intervals-framework.html

al stages of outbreak	Burden on healthcare system
No cases yet	No burden on healthcare
Limited individual cases	No burden on healthcare system
Initial community transmission	Initial burden on healthcare system
Large-scale community transmission	Moderate to high burden on healthcare system
Reduced community transmission	Burden on healthcare system is decreasing
Containment of individual cases	Low burden on healthcare system
Recovery	No burden on healthcare

Figure 3. Paglalarawan ng pagsulong ng pagkalat sa mga local na komunidad, ayon sa pagtakda ng bilang ng mga kaso at kahirapan sa system pang-hospital.

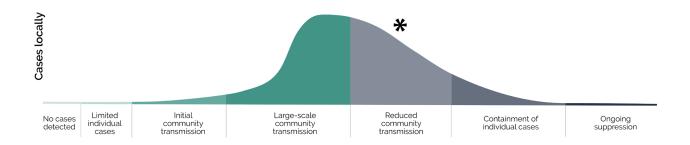

Figure 4. Palagay na halinbawa na nagpapaliwanag nang kaparis ang pagkalat at bilang ng mga kaso sa isang komunidad, na ipinapakita nang higit-kumulang ang pagsulong na ilinarawan sa Figure 3, at katumbas nang higit-kumulang sa pagkalat ng COVID-19 kagaya ng naulat sa China, na pinakita sa Figure 1. *Paki-pansinin ng maaaring mas marami sa isang hugis sa isang pagkalat, lalo na sa panahon ng pagsusugpo kung kailan maaaring dumami muli habang binibitiwan ang social-distancing o ibang hakbang. Tingnan na nakasulat sa nauuna para sa higit pang pagtatalakay.

Mga Pinakamahalagang Layunin upang Tukuyin ang COVID-19 sa Antas ng Komunidad

Ipinagpapatuloy ng gabay na ito ang mga dati nang patnubay pampagkahanda at pagtugon at idinidiin ang mga bahagi pampagkahanda at pagtugon na napakamahalaga para sa mga local na tagapagpasya habang binabawan nila ang mga epekto ng COVID-19.

Nakakaloob ang sumusunod na gabay sa mga local na pinuno ng mga pinakamahalagang bagay na susuriin, sasagutin, at susubaybayan habang nagsisimula sila ng pagkahanda at tugon sa COVID-19.

Mga Pinakamahalaga Layunin

1. Magpatakbo ng Emergency Operations Center (EOC) [lunduyan pampamamalakad pangkagipitan] at magtayo ng kaayusan pampamamahala ng pangyayari para sa buong komunidad.

Ang pagpangangasiwa ng pagkalat ng pandemic ay isang pagsisikap pang-iba-ibang kakayahan at sa buong komunidad, at dapat ipinapakita iyon ng kayarian ng pamamahala. Pinakamahusay na gawi ang pagpapatakbo ng Emergency Operations Center, na nangyayari sa kapahamakang likas or ibang kagipitan pangkaligtasan ng inang bayan, na ginagamit sa mga nakaraang malalawak ng pagkalat na novel [naiibang mikrobyo]. Maghahanda ang EOC ng kayarian pampamamahala ng pangyayari sa buong komunidad, na kukunin sa mga dati nang local na plano pampagtugon pangemergency at kakayahan, kung saan maaari. Pagaganahin ng komunidad ang paggamit ng EOC na pabutihin ang pakikipag-usap, pagpaplano, pagpapasya, at pagtutugma ng pamamalakad sa ibayo ng malawak na hanay ng pinuno at may-kapakanan ng komunidad, kabilang ang pakikipag-usap at pakikipanig sa mga sunod-sunurang paraan at pagpapasya ng mas mataas na antas na EOC (state/federal). Dapat rin may mga pag-uugnayan, o kinatawan mula, sa mga ibang antas ng pamahalaan, may-tungkulin pangmadlang kalusugan, lupon pambayan, pinuno pampananampalataya, komunidad ng pagnenegosyo, academia [samahan pangkarunungan], at iba pa.

2. Intindihin at pigilin ang nangyayaring pagkalat ng COVID-19 sa komunidad sa pamamagitan ng pagsubaybay, pagsusuri, pagbakas ng pag-uunagyan, at pagquarantine [paghiwalay] at pagbukod ng mga kaso.

Nakabatay ang sadyang paraan pampangangasiwa ng pandemic sa pag-iintindi ng panganib ng paglilipat sa komunidad upang mabisang pangasiwaan at sugpuin ang sakit. Kakailanganin nito ang tuloy-tuloy na pagsubaybay ng sakit, pagsusuri pampagkilala, pagbakas ng pag-uugnayan, pagbukod, at mga system pampag-ulat, na nagtitiyak na maaabot ang makabagong impormasyo tungkol sa local na pagkalat upang ipaalám sa pamumuo ng sadyang paraan at araw-araw na pagpapasya. Maaaring mahirap ito kung saan napipigil ang sapat na pagsusuri ng natakdaang panustos at/o kinakapos na kasangkapan pangkukop ng sarili. Napakamahalaga ang pagdadag sa at pagpaunlad ng local na pag-abot sa pagsusuri kapag magagamit na ang karagdagang kakayahan ng mga laboratory. Kung natatakdaan ang pagsusuri pampagkilala, bilang takip-butas, maaaring dagdagan ang pagsusubay ng sintomas at ibang masigasig na

pagsusubay, kasama ng pagbakas ng pag-uugnayan, upang tantyahin ang pagkilos ng sakit sa komunidad. Kakailanganin ng mabisang pagsusuri at pagbakas ng pag-uugnayan ang pinagsamang kakayahan pangmabilis na pagsusuri, nauugnay na mga gamit upang magtipon at magsuri nang mabilis ng data ukol sa pagbakas ng pag-uugnayan, paggamit at pamamahala ng mga pangkat pangpagbakas ng pag-uugnayan, at paghanda ng sapat na kakayahan at pangganyak para sa mabisang pag-uugnayan at pagbukod ng mga nahawaang tao. Dapat rin gamitin ang pagbakas ng pag-uugnayan at pagsusuri na sama-sama sa mga ibang salik ng pangmatagalang plano upang sugpuin at ipagpatuloy ang pangangasiwa ng paglipat sa komunidad. Kabilang na ibang sangkap ang umuulit na sunod-sunurang hakbang pang-social-distancing - kagaya ng papigil ng pagtitipon ng marami, pagsara ng mga paaralan, pagganyak ng teleworking [pagtrabaho sa online] -- at pagpalawak ng kakayahan pampangangalagang pangkalusugan upag masapat ang pangangailangan.

3. Bagalin at bawasan ang paglipat

Pangunahin ang pagpabagal at pagtakda ng palipat sa loob ng komunidad upang bawasan at kasalukuyang pinsala sa tao dahil sa pagkalat at pagtiyak na mapapanatili ng mga hospital ang pangangalaga pangligtas at pagpaunlad ng buhay. Maaari din maging talagang magulo, kapag kailangang maging lalong masigasig ang socialdistancing kasukat sa paglawak ng pagkalat ng virus. Dapat sundan ang mga patnubay pangbansa at state, ng pagsisikap ng pinakamahusay na paraan sa pagtakda ng paglipat, karagdagan sa pagsaalang-alang sa mga local na salik ng panganib. Sa pangkalahatan, dapat iayon ang mga gawing pampaghihiwalay sa mga unang phase [yugto] ng pagkalat nang mas matindi kaysa sa maaaring iminumungkahi ng mga napapansin na local na kalagayan. Kapag nabawasan na ang antas ng paghahawa at napatatag o nabawasan na ang kahirapan sa system pang-hospital, magiging maaaring isaalang-alang ang dahan-dahang pagpalubay ng mga hakbang panghihiwalay na ginagamit. Upang iwasan ang pagtaas ng paglipat sa komunidad pagkatapos ng pagpalubay ng mga hakbang panghiwalay ng madla, dapat isagawa ang "muling pagbukas" ng komunidad nang phased [yugto-yugto] batay sa pagkamit ng mga komunidad ng tiyak na katipunan ng mga saligan bago sumulong sa susunod na phase. Tingnan sa sumusunod ang mga phase ng dahan-dahang pagpalubay ng mga hakbang social distancing, gayoon din ang mga saligan na dapat makamit bago sumulong sa susunod ng phase ng muling pagbukas.

4. Mag-focus sa pagkukop ng mga grupong may mataas ng panganib

Nagbabanta ang COVID-19 ng lubhang panganib sa mga mamamayan na mas matanda ang ang mga may mga magulong kalagayan pangkalusugan. Katangi-tangi ang bawat local na kahulugan at dapat magbuo ang bawat local na EOC ng sama-samang pinagkasunduan at kinaugaliang tinatasang listahan ng mga tanging mahinang mamamayan at lugar (tingnang ang mga halimbawa sa sumusunod). Dapat ukulan ng pansin ang mga pangangailangan ng mga mamamayang ito at ang mga pasilidad kung saan sila maaaring nakatira o nagsasama-sama. Bawasan ang paglipat sa pagitan ng

mga nasa grupong ito sa pamamagitan ng pagtaguyod ng mga hakbang na tutulong na kukopin sila, habang nagbabawa ng tindi sa mga system pampangangalaga pangkalusugan

5. Palakasin at palawakin ang kakayahan pangsilakbo ng system pangkalusugan upang paunlarin ang pagpapatakbo pampangangalaga pangkalusugan at iwasan ang mataas na antas ng pagkamatay.

Maaaring talagang tumaas ang panganib ng COVID-19 sa pagkamatay kung matabunan ng mga malubhang kaso ang system pangkalusugan. Pinapakita ng karanasan sa China, Italy, New York City, at iba pa, na maaaring matabunan ng mga kaso ng COVID-19 ang mga pasilidad pangkalusugan at mangibabaw sa ibang napakahalagang pangangailangan pangkalusugan. Magiging kailangang-kailangan ang pagtuklas ng mga malikhang paraan pampagsilakbo ng pangkalahatang kakayahan pangkalusugan gayoon din ang kakayahan pampangangalaga ng malubha habang dumadami ang bilang. Dapat isagawa ang kailangang-kailangang pagkilos upang bawasan ang panganib ng palipat sa loob ng kalagayan pangkalusugan (paglilipat sa hospital). Dapat isaalang-alang ang mga telehealth (sa online) na pagsangguni, kabilang ang paggamit ng pangangasiwang telemedicine (sa online) ng mga patient na malubahang may-sakit sa mga emergency deparment at intensive care unit, bilang mapipili para sa mga kasong triage [pag-uuri ng pangangailangan] gayon din sa patient ng managed care [inaasikaso ng sadyang manggagamot].

6. Palawakin ang pakikitungo ukol sa panganib at pakikiugnay sa komunidad

May katungkalan ang mga may'tungkulin na ipahayag nang wasto at walang pagkakaila ang impormasyon tungkol sa panganib, kahit (o baka lalo na) kapag nakakatakot. Maaaring itatag o sirain ng pagtiwala ng komunidad ang pagtugon sa pagkalat, dahil nababatay sa pagsunod ng komunidad ang bisa ng social-distancing at ibang pamamagitan. Dapat alinsunod sa mga pinakamahusay na gawi ang pakikitungo tungkol sa panganib upang mapakilos nang nakaaalam kundi mahikayat ng pagkasindak. Dapat magtayo ang EOC ng katipunan ng Critical Information Requirements (CIR) [mga kinakailangang napakamahalagang impormasyon], na binabago araw-araw, at tumutulong na panustusan ang katipunan ng Public Information Requirements (PIR) [mga kinakailangang impormasyon pangmadla] na dapat magpahayag sa nadadamay na mga mamamayan sa mga paraan na madaling naaabot ng lahat.

7. Bawasan ang mga kalalabasan pangkapamuhayan at lipunan ng pangdemic na COVID-19

Maaaring magdulot ang pagkalat na pandemic ng malalaking kaguluhan sa lipunan at kapamuhayan. Nakakapinsala ang mga kaguluhang ito nang sarili ngunit maaaring lalo nang mahirap kung maglilikha ang mga ito ng mga sagabal sa pagtutulungan sa mga hakbang pang-social-distancing. Makakatulong ang pagbawas ng mga kaguluhang ito

na pababain ang pinsala sa tao ng pagkalat sa kabila ng unang kapinsalaan ng mismong sakit. Dapat rin pansinin nang maingat ng mga pinuno ang tindi ng kapwa mismong pagkalat, at the mga hakbang pampangasiwa nito, sa mas mahinang mamamayan.

Isang Gabay Pang-unang Hanay na para sa mga Local ng Nagpapasya

Pagpakahulugan ng mga Phase [yugto] para sa Dahan-dahang Pagtutupad (at Pagpapalubay) ng mga Hakbang Pang-Social-Distancing

Phase 1: Ginagamit na ang pinakamalayong social-distancing at pinasadya sa mga pangangailangan ng komunidad upang bawasan ang malawak na paglipat sa komunidad. Ang focus [pagtuon] ay sa pagbawas ng paglipat nang isa-isa at pagbawas ng bigat sa system pampangangalaga pangkalusugan habang inaalalayan ang mga kakayahan pampagkahanda na naghihintay ng maaaring pagtaas ng paglipat sa hinaharap.

Phase 2: Dapat mag-focus ang nauunang yugto na muling pagbukas sa ligtas na muling pagbukas ng natakdaan na bilang ng mga pinakamahalagan gawain na mababa ang panganib o dahil iniisip na nararapat na tanggapin ang kaunting panganib (kasabay ng pagbawas) ng paglilipat sa pagkat napakamahalaga. Sa pangkalahatan, dapat ipagpatuloy ng mga yugtong ito ang pagbawal ng pagsasama-sama ng madla, mga gawaing nangangailangan ng malapitang pag-uunagyan, at/o matagal na nasa nakakulong na lugar. Maaaring maisagawa ang mga gawain sa labas na may angkop na paghihiwalay. Dapat ipagpatuloy ang telework kung saan maisagawa.

Phase 3: Yugto Pampanumbalik sa Kapamuhayan ay dapat mag-focus sa malawak na muling pagbukas ng mga gawain pamkapamuhayan at lipunan sa sandaling bumaba na ang paglilipat sa kapaligiran at mabibisang natitimpi. Ibig sabihin ng mababang paglipat sa komunidad na maaari ang mga gawaing na kasangot ang matimping pagsasama-sama na may angkop ng pagpapalubag. Patuloy na naghaharap ng labis na panganib ang mga malalaking pagsasama-sama. Ngunit, maaari ang mga gawain na nangangailangan ng malapitang pakikitungo, at/o matagal na nasa nakakulong na lugar na may angkop ng pagpapalubag. Dapat ipagpatuloy ang telework kung saan maisagawa.

Phase 4: Yugto ng bagong pangkaraniwan ay nangangatawan ng pinakaganap na maisasagawa na pagbalik sa pangkaraniwan bago ng herd immunity [karaniwang kaligtasan] sa pamamagitan ng kalat na pagbabakuna. Nasusubaybayan nang maige ang paglipat ka komunidad at napipigilan nang kaagad ang pagsiklab ng virus. Maaaring muling magsimula ang pinakamarami sa mga gawaing mataas ang panganib/mababa ang halaga.

Dapat kaya ng mga tagapagpasya na ibalik ang mga yugto, kung inaatas ng data at katibayan.

Mga batayan na kailangang ginagamit na bago palubayin ang utos pang-social-distancing sa komunidad.

- Antas ng Paghahawa: Dapat bumababa na ang mga antas ng paghahawa, na kulang sa 1.00ng tao ang nahahawaan ng isang kaso (R0 < 1 at palapit sa 0) Dapat matatag na mababa ang percent [bahagdan] ng positive sa mga isinasagawang pagsuri pampagkilala.
  - a. Ang antas ng pagka-positive sa mga pagsuri pampagkilala (na walang kahigpitan sa pagsusuri)
    - i. Phase 2: Kulang sa 10% ang positive sa COVID-19 sa mga isinasagawang pagsusuri
    - ii. Phases 3 at 4: Kulang sa 3% ang positive sa COVID-19 sa mga isinasagawang pagsusuri
  - b. Pangkalahatang bilang ng kaso
    - i. Lahat ng Phase: Patuloy na pagbaba sa pang-araw-araw na bilang sa 21ng sunod-sunod na araw, na ipinapakita sa 5-day rolling average [pangkaraniwan sa hanay ng 5ng araw na sumusulong].
    - ii. Phase 2: <5ng kaso/100,000 na mamamayan bawat araw, kasama ng malaganap na pagsusuri
    - iii. Phase 3: <1 bagong kaso/100,000 na mamamayan bawat araw, kasama ng malaganap na pagsusuri
    - iv. Phase 4: <1 bagong kaso/100,000 na mamamayan bawat linggo, kasama ng malaganap na pagsusuri
- 2. Pagsusuri Pampagkilala at Pagsusubaybay sa Komunidad: Kaya ng pagsusubaybay sa komunidad na kilalanin nang kaagad ang lahat ng bagong kaso. Malaganap ang pagsusuri pampagkilala ng mga tahas na pagkahawa at naaabot nang malawak sa lahat na naghahangad nito.
  - a. Antas ng Pagsusiri Pampagkilala
    - i. Phase 2: Dumadaming bilang ng pagsusuri araw-araw sa bawat 100,000 mamamayan, na gamit ang kagamitang ito o katulad.
    - ii. Phase 3: Dumadaming bilang ng pagsusuri araw-araw (nalalapit na sa kasapatan) sa bawat 100,000 mamamayan, na gamit ang kagamitang ito o katulad.
    - iii. Phase 4: Sapat na bilang ng pagsusuri araw-araw sa bawat 100,000 mamamayan, na gamit ang kagamitang ito o katulad.

iv.

b. Pagkanaabot na Pagsusuri Pampagkilala

- i. Phase 2: Maaaring maabot ang pagsusuri ng lahat ng taong may sintomas kahit na anong kalubhaan, at lahat ng madaling mahawaang taong walang sintomas o kanilang kaugnay, at makukuha ang kalalabasan sa loog ng 48ng oras mula sa paghiling.
- ii. Phase 3: Maaaring maabot ang pagsusuri ng lahat ng taong may sintomas kahit na anong kalubhaan, at lahat ng madaling mahawaang taong walang sintomas o kanilang kaugnay, at makukuha ang kalalabasan sa loog ng 24 na oras mula sa paghiling.
- iii. Phase 4: Maaaring maabot ang pagsusuri ng lahat ng taong may sintomas kahit na anong kalubhaan, at lahat ng madaling mahawaang taong walang sintomas o kanilang kaugnay/sinumang doctor na magbilin ng pagsusuri, at makukuha ang kalalabasan sa loog ng 48ng oras mula sa paghiling.
- c. Pagkasapanahon ng Pagsusuri Pampagkilala
  - i. Phase 2: Naibabalik ang pinakamarami ng kalalabasan ng pagsusuri sa loob ng 48ng oras
  - ii. Phase 3 at 4: Naibabalik ang pinakamarami ng kalalabasan ng pagsusuri sa loob ng 24 na oras
- d. Pagkamaaabot ang Pagsusuri Pampagkilala para sa mga Nagtatrabaho pampangangalaga Pangkalusugan at Ibang May Mas Mataas na Panganib
  - i. Phase 2: Maaaring maabot ang pagsusuri bawat linggo ng pinakamarami sa mga nagtatrabaho pampangangalaga pangkalusugan, mga first responder, mga nagtatrabaho sa <u>critical structure [kailangang-kailangang saligang kayarian]</u>, at ibang may mas mataas na panganib, *kahit na nakakaramdam sila o hindi ng mga sintomas*.
  - ii. Phase 3: Maaaring maabot ang pagsusuri kahit man lamang minsan bawat linggo ng pinakamarami sa mga nagtatrabaho pampangangalaga pangkalusugan, mga first responder, mga nagtatrabaho sa <u>critical structure</u>, at ibang may mas mataas na panganib, *kahit na nakakaramdam sila o hindi ng mga sintomas.*
  - iii. Phase 4: Maaaring maabot ang pagsusuri bawat 2-3ng araw ng pinakamarami sa mga nagtatrabaho pampangangalaga pangkalusugan, mga first responder, mga nagtatrabaho sa critical structure, at ibang may mas mataas na panganib, kahit na nakakaramdam sila o hindi ng mga sintomas.

- *Maaring simulan ang pagsusuri ng antibody [panlaban ng katawan sa mikrobyo] kapag mas higit pa ang nalalaman tungkol sa pagkawasto.
- e. Pagsusubaybay Pangsintomas sa Komunidad at Pagsusuri Pampagkilala
  - Lahat ng Phase: Nagsasagawa ang komunidad ng pagsusubaybay pangsintomas para sa pagtaas ng mga sakit na influenza-like illness (ILI) [sakit na parang-trangkaso] o sakit na parang COVID-19.
  - ii. Lahat ng Phase: Natutupad na ang pagsusubaybay pampagbabantay sa pamamagitan ng malawak ng pagsusuri sa mga pasilidad pampangmatagalang-pangangalaga, bilangguan, lunduyan pampagpigil, silungan, pinagtatrabahuhang may mas mataas na panganib, at ibang kalagayang may mas mataas na panganib.
  - iii. All Phases: Sapat ang mga panustos pampagsusuri (swab [pamahid], kagamitan pangbinbin ng may-virus), reagent [panghalo], kagamitan, tauhan, at kakayahan pampagpapatakbo ng laboratory upang sapatin ang mga nauunang pamantayan na walang pagtatakda.
- 3. Pag-iimbestiga ng mga Kaso at Nakaugnay: Kakayahang na ibukod nang mabilis at mabisa ang mga may COVID-19, magkaloob ng mga serbisyo pampangangasiwa ng kaso, at kilalanin at i-quarantine ang kanilag nakaugnay.
  - a. Magagamit na Tauhan
    - i. Lahat ng phase: Magagamit ang kahit man lamang 30 nasanay ng mga tagabakas ng pag-uugnayan para sa pangangasiwa ng kaso at pagtuturo ukol sa kalusugan para sa bawat 100,000ng mamamayan
      - *Maaaring isaayos ng mga program ang pangangalap batay sa dami ng kaso at inaasikasong kaso ng bawat tagabakas.
    - ii. Lahat ng phase: Sapat na mga manggagawa pangkalusugan sa komunidad, nangangasiwa ng kaso, nagtutugma ng mapagkukunan ng kaso, at maaabot ang pagtuturo ukol sa kalusugan
    - iii. Lahat ng phase: Porsyento ng mga nakaugnay na naabot katugon sa bilang ng mga nakaugnay na natamo.
  - b. Bisa ng Pagbakas ng Pag-uugnayan

- i. Phase 2: Nagmumula ang kahit man lamang 60% ng mga bagong kaso sa nakilala nang nakaugnay, na patuloy o tumataas na porsyento ng mga nausig na kaso.
- ii. Phase 3: Nagmumula ang kahit man lamang 80% ng mga bagong kaso sa nakilala nang nakaugnay, na patuloy o tumataas na porsyento ng mga nausig na kaso.
- iii. Phase 4: Nagmumula ang kahit man lamang 90% ng mga bagong kaso sa nakilala nang nakaugnay.
- Bilis ng pagsusuri ng mga nakaugnay para sa mga taong may positive na kalalabasan ng pagsusuri pampagkilala <u>at</u> mga taong nakakaranas ng sakit na ILI o parang COVID-19
  - i. Phase 2: Nausig ang kahit man lamang 75% ng mga nakaugnay, nahanap, at nalagay sa quarantine sa loob ng 48ng oras mula nakilala ang kaso.
  - ii. Phase 3: Nausig ang kahit man lamang 90% ng mga nakaugnay, nahanap, at nalagay sa quarantine sa loob ng 24 na oras mula nakilala ang kaso.
  - iii. Phase 4: Nausig ang kahit man lamang 95% ng mga nakaugnay, nahanap, at nalagay sa quarantine sa loob ng 24 na oras mula nakilala ang kaso.
- d. Magagamit na mga pasilidad na ligtas na pangbukod at pang-quarantine.
  - i. Lahat ng Phase: Maaabot ang mga pasilidad na ligtas na pangbukod at pang-quarantine, gayon din ang serbisyo pampagalalay, ng mga nangangailangan, lalo na para sa mga nasuri ng positive at ang kanilang malalapit na mga nakaugnay.
  - ii. Phase 3: Matagumpay na natapos na ang 25-33% ng pamamalagi pangbukod at pang-quaratine.
  - iii. Phase 4: Matagumpay na natapos na ang 50-60% ng pamamalagi pangbukod at pang-quaratine.
- e. Pangangasiwa nq mga Kaso
  - i. Lahat ng Phase: Ginagamit ng 100% ng mga tagabakas ng paguugnayan sa loob na komunidad ang isang pinag-isang system para sa pangangasiwa ng mga kaso, na lihim na na nagtatala at nag-uulat sa misnomng sandali sa kagawaran ng kalusugan ng mga nakaugnay.

- Lahat ng Phase: Nauulat ang dalawa o higit pa bawat linggo ng mga kasong hindi sa tahanan (sa pinagtatrabahuhan, samahang tirahan, o sa samahang kalagayan) at kaugnay sa pinag-aralang mikrobyo sa loob ng 14 na araw batay.
- 4. System pampangangalaga Pangkalusugan at Kahandaan ng Hospital: Mayroon sapat kakayahan na mga katre, PPE, kagamitan, tauha, at panustos upang tratuhin ang silakbo ng mga kaso ng COVID-19 na hindi kakailanganin ng kagipitan sa mga pamantayan sa pangangalaga.
  - a. Magagagmit na Kakayahang ICU at Tauhan Para sa Silakbo ng mga Patient na COVID-19
    - Phase 2: Magagamit na kahit man lamang 15% ng kasalukuyang kakayahang ICU upang hawakan ang isang silakbo ng mga patient na COVID-19.
    - ii. Phase 3 at 4: Magagamit na kahit man lamang 40% ng kasalukuyang kakayahang ICU upang hawakan ang isang silakbo ng mga patient na COVID-19.
    - iii. Lahat ng Phase: Kakayahan pangsilakbo mayroong alinman sa hinirang na lugar o sa loob ng system pang-hospital upang hawakan ang isang 20% na silakbo ng mga kasong COVID-19 na hindi kakailanganin ng pamantayang pangkagipitan sa pangangalaga.
  - Kakayahan ng mga Hospital na Ipagtugma ang Paglilipat sa mga Patient upang Alalayan ang isang Silakbo ng mga Kaso ng COVID-19 na Hindi Gagamit ng Pamantayang Pangkagipitan sa Pangangalaga
    - i. Lahat ng Phase: Kaya na mga hospital na ipagtugma ang paglilipat sa mga patient upang alalayan ang isang silakbo ng mga kaso ng COVID-19 na hindi gagamit ng pamantayang pangkagipitan sa pangangalaga.
- 5. Magagamit na mga Kagamitan Pampangalaga ng Sarili at Paggagamot Magagamit na sapat na PPE at kagamitan pampaggagamot upang alalayan ang isang silakbo ng mga kaso ng COVID-19 na hindi gagamit ng pamantayang pangkagipitan sa pangangalaga.
  - a. Magagamit na PPE sa Laht ng Kalagayan pampangangalaga Pangkalusugan
    - i. Lahat ng Phase: Magagamit na PPE para sa lahat ng pangunahing kailangan tauhan, nagtatrabaho sa kailangang-kailangang infrastucture, at mga tauhan ng mga pasilidad pangmataas na panganib.
    - ii. Phase 2: Nag-uulat ang pinakamarami sa mga hospital, pasilidad pangmatagalang-pangangalaga, at ibang kalagayan

- pampangangalaga pangkalusugan ng sapat na PPE upang gamutin ang mga patient na COVID-19 at mga manggagawa pampangangalaga pangkalusugan.
- iii. Phase 3: Nag-uulat ang 100% ng mga hospital, pasilidad pangmatagalang-pangangalaga, at ibang kalagayan pampangangalaga pangkalusugan ng sapat na PPE upang gamutin ang mga patient na COVID-19 at mga manggagawa pampangangalaga pangkalusugan. Nakaimbak ang nakalaan na PPE na sapat sa 2-4 na linggo.
- iv. Phase 4: Nag-uulat ang 100% ng mga hospital, pasilidad pangmatagalang-pangangalaga, at ibang kalagayan pampangangalaga pangkalusugan ng sapat na PPE upang gamutin ang mga patient na COVID-19 at mga manggagawa pampangangalaga pangkalusugan. Nakaimbak ang nakalaan na PPE na sapat sa 90ng araw.
- b. Magagamit na PPE para sa mga Sangay Pampamamahala ng Emergency at mga Pangunahing Kailangang Nag-aalay ng Serbisyo
  - i. Lahat ng Phase: Palaging natutupad ang mga hiling ng PPE na pangunahing pagkauna mula sa mga local na mga sangay pampamamahala ng emergenc.
  - ii. Phase 2: Mayroon magagamit na PPE para sa lahat ng pangunahing kailangang tauhan at kailangang-kailangang nagpatatrabaho, at tauhan ng mga pasilidad pangmataas na panganib.
  - iii. Phases 3 and 4: Mayroon magagamit na PPE para sa lahat ng pangunahing kailangang tauhan at kailangang-kailangang nagpatatrabaho, tauhan ng mga pasilidad pangmataas na panganib, at karagdagang nagtatrabaho na nangangailangan ng PPE upang maging ligtas sa paligirang pampagtatrabaho.
- c. Magagamit ng mga Kasangkapan Pampaggamot Pampanglitas ng Buhay
  - i. Phase 2: Mag-uulat ang pinakamarami sa mga hospital na naggagamot ng mga patient na COVID-19 na sapat ang mga ventilator, oxygen, panustos, at mga manggawa pampangangalaga pangkalusugan na kinakailangan upang alalayan ng intubation [paglagay ng tubo sa lalamunan] ng lahat ng patient na COVID-19 kung kinakailangan.
  - ii. Phase 3 at 4: Mag-uulat ang 100% sa mga hospital na naggagamot ng mga patient na COVID-19 na sapat ang mga ventilator, oxygen, panustos, at mga manggawa pampangangalaga pangkalusugan na kinakailangan upang alalayan ng intubation ng lahat ng patient na COVID-19 kung kinakailangan.

- 6. Pagkupkop ng mga Mamamayan na nasa Panganib
  - a. Mga Kaso sa mga Pasilidad na nasa Panganib
    - Lahat ng Phase: Magagamit ang sapat na kakayahan pampagsusuri at quarantine/pagbukod sa mga pasilidad pampangmatagalang-pangangalaga.
    - ii. Phase 2: Mas mababa sa 20% sa loob ng nakaraang 28ng araw ang naulat na porsyento ng mga kaso mula sa mga pasilidad pampangmatagalang-pangangalaga.
    - iii. Phase 3: Mas mababa sa 10% sa loob ng nakaraang 28ng araw ang naulat na porsyento ng mga kaso mula sa mga pasilidad pampangmatagalang-pangangalaga.
    - iv. Phase 4: Mas mababa sa 5% sa loob ng nakaraang 28ng araw ang naulat na porsyento ng mga kaso mula sa mga pasilidad pampangmatagalang-pangangalaga.
  - b. Mga Pangkat Pangkaagarang Pagtugon
    - Lahat ng Phase: Magagami ang mga local na pangkat pangkaagarang pagtugon upang magtugon sa mga lugar na mapusok sa loob ng 24 na oras at mayroong sapat na PPE upang magtugon sa mga local na silakbo.
  - c. Tanod Pampagsusubaybay
    - i. Lahat ng Phase: Tumatakbo ang tanod pampagsusubaybay at lugar pampagsuri sa mga pasilidad pampangmatagalangpangangalaga at mga ibang kinaroroonan na nagsisilbi sa mga matatandang tao, taong mababang kita, at mga minority sa lipi at lahi kabilang ang mga Native American.
  - d. Magagamit na PPE
    - i. Lahat ng Phase: May sapat na magagamit na PPE ang pinakamarami sa mga pasilidad pampangmatagalang-pangangalaga at silungan pang-homeless.
    - ii. Lahat ng Phase: May sapat na magagamit na PPE ang mga local na pangkat pangkaagarang pagtugon upang magtugon sa mga local na silakbo.
- 7. Pakikitungo at Pagsunod sa Social Distancing
  - a. Pakikitungo Tungkol sa Social Distancing

- i. Lahat ng Phase: May sapat na paraan pampakikitungo upang maghatid ng impormasyon, kabilang sa mga komunidad na nasa panganib (hal. homeless, dayuhan, mamamayang mababang kita).
- ii. Lahat ng Phase: Nalalaman ng pinakamarami sa mga naninirahan tungkol sa pinagbabawal.

b. Pagsunod sa social-distancing:

i. Lahat ng Phase: Susunod ang pinakamarami sa komunidad sa mga inaatas na social-distancing

Mga Palatandaan ng Pagsulong sa Paghahanda ng Komunidad sa COVID-19

- 1. Magagamit na Kakayahan Pampaggamot Pangkailangang-Kailangang Pangangalaga/Intensive Care [masidhing pangangalaga] sa Komunidad
  - a. Matatantya ba ang inaasahang pangangailangan ng mga katre para sa inaakala sa sumusunod na 2ng linggo?
  - b. Kaya bang sapatin ng mga hospital sa komunidad ang kasalukuyan at inaakalang pangangailangan para sa sangay pangkailangang-ailangang pangangalaga/intensive care ?
  - c. Pinatutupad ba ang mga hakbang upang palawakin ang kakayahan ng sangay pangkailangang-kailangang pangangalaga/intensive care?
  - d. Pinaghihiwalay ba ng mga local na pasilidad ang pagtatanggap ng mga patient ng COVID-19, sa mga nangangailangan ng ibang uring pangangalaga?
- 2. Magtatag ng mga Hakbang Pampangkupkop para sa mga Pasilidad na Nagsisilbi ng mga Mamamayang Mataas ang Panganib
  - a. Nagtala na ba ng masaklaw na listahan ng mga pasilidad na nagkukupkop ng mga mamamayang mataas ang panganib?
  - b. Natasa at napatibayan na ba ang mga pampagpigil ng paghawa at gawi pangkalusugan ng mga pasilidad na iyon.
  - c. Natukoy na ba ang lahat na nakilalang matatalaban sa mga pasilidad na iyon?
- 3. Kaya ng komunidad na kilalanin ang lahat na mga taong nahawaan, ibukod sila, at i-quarantine nang kaagad at mabisa, at bakasin ang kanilang nakaugnay.
  - a. Pagbaba ba ang porsyento ng mga positive na pagsusuri pampagkilala sa kabuuang bilang ng mga pagsusyri, at mababa na ba ang antas na iyon (hal. 3%) upang ipakita na nakikilala ng inyong pagsusuri ang pinakamarami sa mga kaso?

- b. Galing ba ang pinakamarami sa mga bagong kaso mula sa mga kilalang nakaugnay?
- c. Magagamit ba sa pangkalahatan ang tamang pagsusuri pampagkilala sa komunidad na may nasapanahong kalalabasan (hal. <mark>24 na oras</mark>)?
- d. Nasanay na ba ang mga pangkat pampagbakas ng pag-uugnayan?
- e. Naglagay na ba ng sapat na mga pangkat pampagbakas ng pag-uugnayan upang masapat ang pangangailangan (hal. 5ng tagabakas para sa bawat isang kasong positive)?
- f. Naglagay na ba ng tanging, napamamahaging paraan sa inyong komunidad upang makakuha at pamamahalaan ang pagtipon at pagsasama-sama ng data para sa pagsusuri pampagkilala at pagbabakas?
- 4. Magagamit at maaabot ang pagsusuri pampagkilala ng COVID-19 sa buong komunidad.
  - a. Magagamit ba ang pagsusuri pampagkilala ng COVID-19 ng lahat na nakararamdam ng mga sintomas sa loob nang 24 na oras? Nasasapat ba ng komunidad ang pangangailangan pampaggamot?
  - b. Naipapakita ba ang mga kalalabasan ng pagsusuri pampagkilala ng COVID-19 sa loob ng 24 na oras?
  - c. Maaari bang palaging maabot ng mga manggagawa pampangangalang pangkalusugan, first responder, pangunahing kailangang nagkakaloob ng serbisyo, at ang mga nasa mas mataas na panganib ang pagsusuri pampagkilala ng COVID-19, *kahit na mayroon o walang nararamdaman na sintomas?*
  - d. Maaari bang palagiang masuri ang mga manggagawang pampangangalaga pangkalusugan, first responder, ibang mga mataas ang panganib (hal. bawat 2-3ng araw), kahit nakararamdam o hindi ng sintomas.
  - e. Mayoon bang pagkukulang sa hanay ng pinagmumulan pampagsusuri pampagkilala kabilang ang kasangkapan, panustos, mga reagent [pampanghalo], at tauhan?
  - f. May maaabot bang pagsusuring serological [agham ng baga-lusaw sa dugo] (antibody [panlaban ng katawan sa mikrobyo]), gayon din pagsusuri pampagkilala?
- 5. Pagpapatupad ng Strategy Pampakikitungo sa Kagipitan, Kabilang ang mga Naka-Schedule na mga Update at Malinaw na Paraang Pampakikitungo sa mga Kailangang-Kailangan May-Kapakanan
- 6. Pagpapatupad ng mga Hakbang Pangpaghahawa, Pagpipigil at Pangasiwa upang Pigilin ang mga Kaguluhan sa mga Kailangang-Kailangan Serbisyo, kabilang ang:

- a. Panustos ng pagkain at pamamahagi?
- b. Kailangang-Kailangan infrastucture?
- c. Panustos ng tubig?
- d. Pamamahala ng basura?
- e. Kuryente?
- 7. Sapat at Magagamit na Panustos ng Personal Protective Equipment [kasangkapan pampagkupkop ng sarili] (PPE) para sa:
  - a. Mga pangkat pangkailangang-kailangang pangangalaga?
  - b. Mga lunduyan pampagsusuri?
  - c. Mga lunduyan pangtirahan ng tinutulungan at ibang pasilidad na nagpapabahay ng mga mataas ang panganib na mamamayan?
  - d. Mga sangay pampamahalaan pang-emergency, EMT at ibang frontline responder?
  - e. Mga strike team [pangkat pangmabisa gawain] ng state at local para pagtugon sa local na pagkalat?
- 8. Pagpapatupad ng Emergency Operations Center (EOC) sa pamamagitan ng Incident Command Structure [kayarian pampamumuno ng panyayaru] upang Pamahalaan ang mga Pagsisikap na Local na Pagtungon
  - Mayroon bang malinaw na hinirang at nabigyan karapatan na incident manager [tagapamahala sa pangyayari]?
  - b. Mayroon bang mga malinaw na nahirang na mga pangkat ng samahan sa EOC na pumapanig sa mga uunahin sa pangunahing pagpapatakbo (hal. pagsusuri, kakayahan ng hospital, pakikitungo pangkagipita, pagkupkop ng mga mamamayang mataas ang panganib, atbp.)?
- May Kasalukuyang Tamang Pag-iintindi sa Takbo ng Paglipat ng COVID-19 sa Loob ng Komunidad
  - a. May tamang pag-iintindi ba ang mga pinuno ng komunidad ng antas ng paglipat ng COVID-19?
    - b. May tamang pag-iintindi ba ang pangkalahatang madla sa komunidad ng kalagayan ng paglipat ng COVID-19 sa pamamagitan ng mga arawaraw na bagong patalastas?

Mga Pinakamahala gang Layuning #1	Magpatakbo ng Emergency Operations Center (EOC) at Magtayo ng Kaayusan Pampamamahala ng Pangyayari para sa Buong Komunidad
	Mga Uunahing Kilos Magpatakbo ng Emergency Operations Center (EOC) at maklugnay sa mga EOC ng state/federal Maghirang ng nabigyan kapanyarihang Incident Manager Magbuo ng mga gumaganang sangay/pangkat na EOC para sa mga uunahin pampagpatatakbo Magtayo ng mga tagaugnay sa mga pinakamahalagang kabakas na pamahalaan (state/federal) at mga may-kapakanan sa komunidad. Mga Pangangailangan Pampagpapatakbo • Napatakbo na ba ang Emergency Operations Center (EOC) at natayo na ang kaayusan pampamamahala para sa buong komunidad? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, dito, at dito) • Naayos ba ang mga gumaganang pangkat sa EOC alinsunod sa mga ipinapaliwanag ng mga uunahin pampapatakbo (kagaya ng mga pinakamahalagang pagkilos ng kinilala sa patnubay ng ito?) (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, dito, at dito) • Mayroon bang nahirang ng mga tagaugnay sa mga nauukol na sangay ng pamahalaan, komunidad, at may-kapakanan pampagnenegosyo, kabilang ang: (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, dito, at dito) • Kasangkot ang mga mapagkukunan dito, dito, at dito) • Kasangkot ang mga mapagangang pangkalusugan. kabilang ang mga hospital, public health, EMS at ibang pinakamahalagang bahagi ng sangay pangmadlang kalusugan at paggagamot? • Mga civil na grupong panglipunan, samahan pampananampalataya, at ibang pinuno ng komunidad? • Angkop na pangangatawan mula sa lahat ng mga kagawaran at sangay? • Nakilala na ba ng EOC ang mga kailangang-kailangang manggagawa/bahagi sa komunidad (pangangalang pangkalusugan, mga utility [palingkuran-bayan], sasakyan, panustos ng pagkalusugan, mga utility [palingkuran-bayan], sasakyan, panustos ng pagkain, atbp.)? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito) • Mayroon bang paraan upang alalayan ang kalusugan at kapakanan ng mga tauhan na natalagang magtrabaho sa EOC? (Maaabot ang mapagkukunan dito) • Habang lumalawak ang mga inaatas pang-quarantine at pangbukod, mayrooon bang malinaw na paraan para magbago ng katayuan sa virtual [sa online] na EOC para sa mga tauhan na hindi lubhang
	kailangan na dapat pa rin kasangkot, gayon din ang pagkilala ng mga kahalili sa mga nahawaan?

- Mayroon na bang nahirang na tagatugma sa pagtugon at may karapatan ba sila na: (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, at dito)
  - Iharap ang mga usapin nang harapan sa mga namumuno upang malutas nang mabilis?
  - Makiugnay sa mga dalubhasa ng agham at kalusugan na magkakaloob ng patnubay batay sa pinakabagong pananaliksik?
- Mayroon bang plano Pampagpapatuloy ng Pamahalaan upang tiyakin ang tuloy-tuloy na serbisyong pangunahing kailangan? (Halimbawa dito)
  - Mayroon bang plano pampagpapatuloy ang mga negosyong pangunahing kailangan, kagaya ng mga pasilidad pampangangalaga pangkalusugan o pasilidad na nagsisilbi sa mga mamamayang madaliling talaban upang tiyakin ang tuloy-tuloy na serbisyo?

Mga Karagdagang Pagsaalang-alang

- Mayroon bang malinaw na inilarawang paraan kung papaano nahaharap ng mga may-kapakanan sa kalusugan at paggagamot ang mga hiling sa EOC na may-kapangyarihan para sa makukunan.
- Anong mga pinakamahalagang system pampakikitungo at technology ang kinakailangan sa EOC?
- Mayroon bang ginagamit na plano upang magbuo at ipanatili sa matagal na panahon ng isang kinaugaliang pananaw pampagpapatakbo upang magbahagi ng kamalayan ng kalagayan sa lahat ng mga pinakamahalaga kinakasama.
- Anong mga pagpapahayag o patnubay na legal/inaatas ang natupad na at anong epeckto ng mga ito sa mga pagpasya na kailangang isagawa?
- Mayroon bang paraang ginagamit upang tiyakin na maaabot ang nasapanahon, tamang pakikitungo at naitutugma sa lahat ng mga sangay na may-kapangyarihan?
- Pinagsama ba ang mga dalubhasa ng impormasyon pangmadlang kalusugan sa Joint [sama-sama] Information System?
- Nabahagi na ba sa EOC ng mga pinakamahalaga may-kapakanan ang kanilang mga plano pampagpapatuloy/pang-baka-sakali?
- Kailangan ba ng mga tauhan ng pampangkariwang pagsasanay sa mga palagay ng Incident Command System (ICS)?
- Nagplano na ba ang EOC para sa maaaring pagkabawas sa mga first responder sa pamamagitan ng pagbuo ng plano pampagpapatuloy ng pagpapatakbo upang palitan at dadagan ng mga tauhang kailangangkailangan?

Mga Mapagkukuna n (Sa Ingles)

- National Response Framework, Fourth Edition
   https://www.fema.gov/media-library-data/1582825590194-2f000855d442fc3c9f18547d1468990d/NRF FINALApproved 508 201102 8v1040.pdf
- Incident Command System Primer para sa Pangmadlang Kalusugan at Professionals Pampaggagamot: Appendix B: Incident Command System Primer for Public Health and Medical Professionals https://www.phe.gov/Preparedness/planning/mscc/handbook/Pages/appendixb.aspx
- ICS Organizational Structure and Elements
   https://training.fema.gov/emiweb/is/icsresource/assets/ics%20organizationa
   l%20structure%20and%20elements.pdf

Mga	 Incident Action Planning Process "The Planning P" https://training.fema.gov/emiweb/is/icsresource/assets/incident%20action%20planning%20process.pdf Standardized Reporting Forms https://training.fema.gov/icsresource/icsforms.aspx Framework for a Public Health Emergency Operations Centre https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/196135/9789241565134_eng.pdf?sequence=1 EOC Skillsets User Guide https://www.fema.gov/media-library-data/1537787069093-33f58df52a992c566c62959208fcdd96/EOC_Skillset_Guide_20180918_FIN_AL.pdf What Is an Incident Action Plan? https://www.phe.gov/Preparedness/planning/mscc/handbook/Pages/appen_dixc.aspx National Incident Management System: ICS Resource Center https://training.fema.gov/emiweb/is/icsresource/trainingmaterials.htm FEMA LifeLines https://www.fema.gov/lifelines Surge Capacity Logistics https://journal.chestnet.org/article/S0012-3692(15)51988-0/fulltext 2017-2022 Health Care Preparedness and Response Capabilities https://www.phe.gov/Preparedness/planning/hpp/reports/Documents/2017-2022-healthcare-pr-capabilities.pdf Intindihin at Pigilin ang Nangyayaring Pagkalat ng COVID-19 sa
Pinakamahala gang Layuning #2	Komunidad: Pagsubaybay, Pagsusuri, Pagbakas ng Pag-uunagyan, at Pag-Quarantine at Pagbukod
Mga Kinakailangan para sa Pangunahing Nilalayong #2	Mga Uunahing Kilos Tiyakin ang mga hadlang sa komunidad, local, state, at pampook sa pagkamit ng malaganap ng pagsusuring molecular [kayarian ng selyula] at pagbakas ng pag-uugnayan para sa COVID-19. Intindihin at kaagad na barahan ang mga puwang. Bakasin ang mga influenza-like-illness [sakit na parang trangkaso] (ILI) at COVID-19-like illness [sakit na parang COVID-19] (CLI) Magbuo ng protocol [kaparaanan] para sa malawak ng pagsusuri pampagkilala sa komunidad. Kung natatakdaan ang pagsusuri, isama ang lahat ng mga taong may sintomas, malapit na nakaugnay, manggagawang pampangangalaga pangkalusugan, first responder, nagkakaloob ng pangunahing kailangang serbisyo, at ibang mga taong nasa panganib

Magbuo ng protocol para sa kinaugaliang pagsusuri ng mga manggagawang pampangangalaga pangkalusugan, first responder at kailangang-kailangang nagtatrabaho pang-infrastucture

Tumatakbo ang tanod pampagsusubaybay at lugar pampagsuri sa mga pasilidad pampangmatagalang-pangangalaga at mga ibang kinaroroonan na nagsisilbi sa mga matatandang tao, taong mababang kita, at mga minority na lipi at lahi kabilang ang mga Native American.

lugnay ang data ng pagsusuri at pagsusubaybay sa local na EOC

Kilalanin, patrabahuhin, at sanayin ang tauhan pampagbakas ng paguugnayan

Magbuo ng plano upang asikasuhin ang mga positive sa pagsusuri kabilang ang mga pinapayo sa pagbukod at paggamot

Kilalanin at gamitin ang isang pinag-isang platform [software] para pagtala ng mga kaso at pagsamahin ang anumang ibang technology at natipon na data para sa pagbakas ng pag-uugnayan

Kilalanin ang kakayahan para pag-quarantine at pagbukod ng lahat ng mga nakaugnay na positive at mga kasong may sintomas, kabilang ang mga dapat ihiwalay some mga ibang pauugnayan sa sambahayan at iyon mga, sa kasalukuyan, nasa kalagayan pangmatagalan, bilangguan, o, homeless

Isagawa at isulat ang formal [alinsunod sa tuntunin] na pagtasa ng panganib batay sa kasalukuyan antas at landas ng pagkalat ng COVID-19 sa komunidad

Mga Pangangailangan Pampagpapatakbo

- Mayroon bang malinaw na plano ang komunidad, na may mga pangsukat, para sa pagpapatupad, pagpapatuloy, pagsasaayos, o pagtanggal ng mga hakbang pang-social-distancing, na may kalakip na mga pamantayan na nakabatay sa pagsusubaybay, pagsusuri, at pagbakas ng pag-uugnayan? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, dito, at dito)
- Pagsusubaybay Nagsasagawa ba ang komunidad ng masiglang pagsusubaybay para sa COVID-19? Mayroon na bang pinatupad na masaklaw ng system pampagsusubaybay upang sundan ang mga bagong kaso sa komunidad? (Maaabot ang mapagkukunan dito)
  - Mayroon bang tamang tanawin ang EOC na habang nangyayari ng landas ng pagkalat sa loob ng komunidad? (Maaabot ang mga mapagkukunan <u>dito</u>at <u>dito</u>)
  - Sinisiyasat ba ng mga health care provider [nagkakaloob ng pangangalagang pangkalusugan] sa pook ang mga data ng mga sintomas tungkol sa Influenza-Like Illnesses at Severe Acute Respiratory Illnesses [marahas matinding sakit sa paghinga]

- Malaganap, Mabilis na Pagsusuri: Masasapat ba nang ganap ang pagsusuri sa inyong komunidad ang hinihingi pampaggamot at mas malawak na hinihingi ng madla? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, dito, at dito), dito, at dito)
  - Malaganap ba na maaabot ang pagsusuri sa lahat na nangangailangan, kabilang ang lahat na may sintomas, nasa mataas ang panganib, at ang mga malapit na nakaugnay sa mga nahawaang tao? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, at dito)
    - Naipapakita ba ang mga kalalabasan ng pagsusuri nang mabilis?
  - Maaabot ba ang pagsusuri na ngayong araw din, sa lugar ng paggagamot para sa lahat ng patient na nagtatanghal ng sintomas ng COVID-19? Kabilang ang: (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, at dito)
    - Mga patient nasa hospital?
    - Mga manggagawa pampangangalagang pangkalusugan, first responder, nagkakaloob ng pangunahing kailangang serbisyo, at ibang nasa kalagayang nasa panganib kagaya ng mga pasilidad pangmatagalang-pangangalaga?
    - Mga taong nakaugnay sa mga taong nahawaan (positive na pagsusuri o taong may sintomas)?
    - Mga taong may sintomas nasa kalagayang outpatient (kagaya ng opisina ng doctor)?
  - Mayroon bang sapat na maaabot na kit [pinagsama-samang gamit] pampagsusuri?
  - Mayroon na bang nagawang buod ng supply chain [hanay ng pinagmumulan] ng mga kit pampagsusuri, kakayahan ng laboratory na magsasagawa ng pagsusuri, panustos (hal. nasal swab [pampahid sa ilong], mga reagent pampagsusuri)?
    - Mayroon bang plano at tiyak na panahon upang barahan ang mga nakilalang puwang?
  - Mayroon bang maaabot na patnubay para sa papaanong susundin at gagamutin ang mga nasuring positive? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, dito, at dito)
    - Mayroon bang kayarian pampag-uulat upang tiyakin na mabilis na pinatatalastasan ang mga nagkakaloob ng paggagamot ng mga kalalabasan at may malinaw na plano pampakikitungo sa mga patient?
    - Inuulat ba ang data pataas ng hanay, mula sa mga pasilidad pampangangalagang pangkalusugan/lugar pampagsusuri patungo sa mga local na may-tungkulin pangkalusugan? Mula sa mga local na may-tungkulin patungo sa kapwa State at/o Federal na may-tungkulin?
  - Tumatakbo ba ang lahat ng tanod na lugar pampagsuri na nagsisilbi sa mga matatandang tao, taong mababang kita, at mga minority na lipi at lahi kabilang ang mga Native American? (<u>Maaabot ang mapagkukunan</u> dito)
  - Naisama na ba ang pagsusuring serological upang simulan na magtika kung ilan mga tao ang nalantad na? (<u>Maaabot ang mga</u> <u>mapagkukunan</u> dito)
  - Nagtayo na ba ng mga uunahin sa pagsusuri at natutupad na ba sila?
     (Maaabot ang mapagkukunan dito)

- Naaatraso ba ang pagtanggap ng data pang-laboratory at pampagamutan? Mayroon na bang nakilala at natupad na mga magagawa upang bawasan ang pagkaatraso?
- Mayroon bang local na pagbibigayan sa pagitan ng paggamit ng kulang na PPE para sa pagsusuri vs. paggamot o ibang uunahin÷ (<u>Maaabot</u> <u>ang mapagkukunan</u> dito)
- Pagbakas ng Pag-uugnayan: Nagsasagawa ba ang mga tauhan ng pangmadlang kalusugan ng pagbakas ng pag-uugnayan at sinusubaybayan ng mga malapit na nakaugnay ng mga napatibayang kaso? (Maaabot ang mga mapagkukunan <u>dito</u>, <u>dito</u>, <u>dito</u>, dito<u>,</u> dito<u>,</u> dito, dito, at dito)
  - Mayroon na bang pulutong ng mga tagabakas ng pag-uugnayan na pinatrabaho, sinanay, at ginagamit na may kakayahan na bakasin ang pinakamarami sa mga kaso sa komunidad?
    - Mayroon na bang nakilalang pondo pangmatagalan para sa tauhan pampagbakas ng pag-uugnayan?
  - Kabilang ba sa mga kagamitang pampagsasanay at planong pagtutupad na para sa mga tagabakas ng pag-uugnayan ng mga gawain at pangangailangan sa:
    - Pagsusuri
    - Pag-imbestiga at paghihimok
    - Pagbakas
    - Quarantine at pagbukod
    - Pagsunod
  - Mayroon bang ginagamit na system upang alalayan ang pagtipon ng data at mga pagsisikap pampagbakas ng pag-uugnayan para sa mga pangkat ng tagabakas?
    - Kung ginagamit ang mga kasangkapan pang-technology o pagtipon ng data, ipinaliwanag na ba ang mga pangangailangan pangkupkop at may ginagamit nang mga protocol upang tiyakin ang pagkalihim at katiwasayan ng data?
    - Mayroon na bang ginagamit na plano pampagbabahagi ng data para kung sino at papaano pamahalaan ang pag-abot sa data?
- Quarantine at pagbukod Mayroon bang mapipiling pamamahay para sa mga nangangailangan ng quarantine, ngunit hindi maaaring nasa tahanan? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, at dito)
  - Mayroon bang plano upang sundan ang mga padating na naglalakbay upang tantyahin ang kanilang katayuang ukol sa COVID-19 at magkaloob ng patnubay tungkol sa pagbukod o quarantine, gaya ng pangangailangan? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, at dito)
  - Nabago na ba ang mga pagsisikap pampatatalastas at pakikitungo sa madla upang isama ang patnubay pampagbakas ng pag-uugnayan at pagsusuri? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, dito, dito, at dito)

Mga Karagdagang Pagsaalang-alang

- Kaya ba ng EOC na tumanggap ng patalastas ukol sa lahat ng mga kaso na nasuri sa komunidad, mula sa mga pasilidad pangkalusugan na kapwa pangmadla at private? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito at dito)
  - Pinaghihiwalay ba ang data ayon sa:
    - Katayuan ng mamamayang madaliling talaban?
    - Kasarian?
    - Edad?

	 Katayuan ng manggagawang pampangangalaga pangkalusugan? Katayuan ng batayang kalagayan? Ibinabaling ba ang mga tauhan pangmadlang kalusugan sa pinakamabungang pamamagitan habang tumataas ng bilang ng mga kaso? Mayroon bang paraan upang tantyahin ang bisa ng pagsulit ng mga padating na naglalakbay, na isinasaalang-alang ang kakailanganing mapagkukunan?
Mga Mapagkukuna n (Sa Ingles)	
	data https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-ncov- crf.pdf?sfvrsn=84766e69_2 • Fever Screening https://www.bnext.org/article/fever-screening-public-health-protection-or- security-theater/ • Continuity of Government - 2020 https://whitehouse.gov1.info/continuity-plan/

- Contact Investigation (Airport) Reporting a PUI or Confirmed Case https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/reporting-pui.html
- A Coordinated, National Approach to Scaling Public Health Capacity for Contact Tracing and Disease Investigation https://www.astho.org/COVID-19/A-National-Approach-for-Contact-Tracing/
- Pakikipag-ugnayan: A Training for COVID-19 Contact Tracers
   https://learn.astho.org/p/ContactTracer#product_tab_course_content__12
- Public Health Recommendations for Community-Related Exposure https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/public-health-recommendations.html
- US CDC COVID-19 Contact Tracing Training Guidance and Resources https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/downloads/php/contact-tracing-training-plan.pdf
- Hallmbawang Balangkas: Community Tracing Collaborative https://www.mass.gov/doc/mass-ctc-framework-04-2020/download
- Halimbawa: Contact Tracing Script https://www.mass.gov/doc/contact-tracing-scripts/download
- - https://www.mass.gov/info-details/covid-19-community-tracing-collaborative-media-and-outreach-approach
- A National COVID-19 Surveillance System: Achieving Containment https://healthpolicy.duke.edu/sites/default/files/atoms/files/covid-19 surveillance roadmap final.pdf
- COVID Act Now:
   www.covidactnow.org
- COVID-19 Tracker:
  - www.aei.org/covid-2019-action-tracker
- Thresholds States Must Meet To Control Coronavirus Spread and Safely Reopen:
  - https://www.americanprogress.org/issues/healthcare/news/2020/05/04/484 373/evidence-based-thresholds-states-must-meet-control-coronavirus-spread-safely-reopen-economies/
- Evaluating and Testing Persons for Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): www.cdc.gov/coronavirus/2019-nCoV/hcp/clinical-criteria.html
- ICD-10-CM Official Coding and Reporting Guidelines: www.cdc.gov/nchs/data/icd/COVID-19-guidelines-final.pdf
- Guidance-Proposed Use off Point-of-Care Testing Platforms for SARS-CoV-2:
  - $\underline{www.cdc.gov/coronavirus/2019-nCoV/downloads/OASH-COVID-19-guidance-testing-platforms.pdf}$
- COVID-19 Serology Surveillance Strategy: http://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/covid-data/serology-surveillance/index.html
- Interim Guidelines for Collecting, Handling, and Testing Clinical Specimens from Persons for Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/lab/guidelines-clinical-specimens.html
- Interim Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Guidance for Hotels Providing Isolation and Quarantine Housing: https://files.nc.gov/ncdhhs/documents/files/covid-19/NC-Interim-Guidance-for-Hotels-Providing-Quarantine-Isolation-Housing.pdf
- Planning Guide for Local Governments Setting up Assessment and Recovery Locations for COVID-19:

https://www.doh.wa.gov/Portals/1/Documents/1600/coronavirus/Considsfor AssessAndRecLocs.pdf

- Strategies for the surveillance of COVID-19: https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-surveillance-strategy-9-Apr-2020.pdf
- Optimize PPE Supply: https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/ppe-strategy/index.html
- Interim Guidance for Laboratories https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/lab/index.html

Mga Kinakailangan para sa Pangunahing Nilalayong #3 Malinaw na ibalangkas ang mga patnubay pang social-distancing sa komunidad, ipatupad, at ipapanatili ang mga iyon. Magtayo ng mga batayan para sa mga kilos na pangunahing kailangan at hindi. Tantyahin at ipalubag ang pangalawang epekto ng mga hakbang pang-social-distancing Magpaunlad ng mga plano para sa dahan-dahang pagpalubay ng social-distancing kapag nasapat ang mga batayan (tignan sa nauuna) Mga Pangangailangan Pampagpapatakbo Mayroon ba ang komunidad ng napaliwanag na panimula kung kailan magpapataw o aalisin ang mga hakbang pang-social-distancing, kabilang ang mga inaatas na manatili sa tahanan, pagsara ng hindi pangunahing kailangang, at curfew [oras na bawal lumabas]? (Maaabot ang mga dito, at dito) Naglathala na ba ang mga pinuno ng komunidad ng patnubay tungkol sa pagbubukod ng sarili at quarantine, kabilang papaano, kailan, at saan makakahanp ng tulong? (Maaabot ang dito) Mayroon na bang matayo at napahayag na pamantayan ukol sa quarantine at pagbukod?	Mga Pinakamahalag ang Layuning #3	Bagalin at Bawasan ang Paglipat
 Nakasangkot na ba ang mga maililit na negosyo at corporation bilang kabakas sa pagkilos pangtugon? (Maaabot ang dito) Natukoy na ba ang mga pagkabalisa tungkol sa pagkakaloob ng sick leave at/o mga patakaran pampagtatrabaho sa tahanan upang sikaping 	Kinakailangan para sa Pangunahing	Malinaw na ibalangkas ang mga patnubay pang social-distancing sa komunidad, ipatupad, at ipapanatili ang mga iyon. Magtayo ng mga batayan para sa mga kilos na pangunahing kailangan at hindi. Tantyahin at ipalubag ang pangalawang epekto ng mga hakbang pang-social-distancing Magpaunlad ng mga plano para sa dahan-dahang pagpalubay ng social-distancing kapag nasapat ang mga batayan (tignan sa nauuna) Mga Pangangailangan Pampagpapatakbo Mayroon ba ang komunidad ng napaliwanag na panimula kung kailan magpapataw o aalisin ang mga hakbang pang-social-distancing, kabilang ang mga inaatas na manatili sa tahanan, pagsara ng hindi pangunahing kailangang, at curfew [oras na bawal lumabas]? (Maaabot ang mga dito, at dito) Naglathala na ba ang mga pinuno ng komunidad ng patnubay tungkol sa pagbubukod ng sarili at quarantine, kabilang papaano, kailan, at saan makakahanp ng tulong? (Maaabot ang dito) Mayroon na bang matayo at napahayag na pamantayan ukol sa quarantine at pagbukod? Nakasangkot na ba ang mga maliliit na negosyo at corporation bilang kabakas sa pagkilos pangtugon? (Maaabot ang dito) Natukoy na ba ang mga pagkabalisa tungkol sa pagkakaloob ng sick

- Napagtugma na ba ang pagbabalita sa mga negosyo sa pook tungkol sa mga hakbang para pabagalin ang pagkalat sa komunidad?
- Mayroon bang plano upang huwag isama ang mga nagtatrabaho na lantad sa mataas ang panganib mula sa trabaho o ipalubay ang kalamangan ng paglilipat kung papayagang bumalik sa tungkulin?
- Naksangkot na ba ang mga pinuno ng paaralan (pangmadla at private) tungkol sa mga sumusunod: (Maaabot ang dito)
  - Pagtatayo ng mga malinaw ng batayan kung kailan ipapayo ang paghinto ng mga paaralan at gaanong katagal?
  - Pagpapanatili ng mga malinaw at bukas na daanan pampagtutungo sa mga pinuno ng paaralan at district?
  - Pag-uunlad at pagsusubok ng mga paraan pang-remote [magkalayo] na pagtuturo at pagtututo kung sakaling kakailanganin?
  - Paglalagay ng mga magagamit na pamaraanan upang alagaan ang mga bata na nangangailangan ng karagdagang mapagkukunan at paganyakin ang lahat ng mga bata na manatili sa tahanan kung ihinto ang paaralan?
  - o Pagkakaloob ng pagkain sa mga pamilyang mababang kita?
  - Tukuyin ang mga katulad ng inaatas para sa paghinto ng aftercare [pag-aalaga pagkatapos ng pasukan] at mga gawaing extracurricular [dagdag sa pag-aaral] na pinagkakaloob ng (mga) paaraln o district?
- Mayroon bang plano upang paganyakin ang mga pamamagitan na maaaring pabagalin ang pagkalat ng sakit sa komunidad?
  - Mayroon bang magagamit na paraan para tukuyin ang mga hindi pagsunod (hal., mga multa, paratang na criminal, atbp.)?
- Mayroon bang listahan ang EOC ng lahat ng mga mangyayaring pangunahing conference [pagpananayam], pangyayari pampaglalaro, concert, rally [malaking pagpulong], o ibang pangyayari kung saan magtitipon ang maraming tao? (Maaabot ang dito)
  - Natayo na ba ng komunidad ang batayang pangpatnubay o mga pinatibay na hangganan sa mga pagtiipon na kaayon sa kasalukuyang patnubay pampangmadlang kalusugan (sa araw ngayon, ito ay 10ng tao o mas marami)?
- Nagsagawa na ba ang mga may-tungkulin pangkalusugan ng pagtantya ng panganib para sa mga pangyayaring ito?
   Inudyok na ba ang mga pinuno ng komunidad ang madla na sundan ang best practice [pinakamahusay na gawi] upang bawasan ang paglilipat kabilang ang: (Maaabot ang dito)
  - o Wastong paghugas ng kamay?
  - o lwasan ang malapit na ugnayan?
  - o Manatili sa tahanan kung may sakit?
  - Tinatakpan and mga pagubo o pagbahin?
  - Pagsusuot ng pantakip sa mukha kapag kasangkot sa madla? Palilinis at pag-disinfect [paglipol na mikrobyo]?
- Sa sandaling magsimulang bumagal nang patuloy ang paglilipat sa komunidad, mayroon bang plano para sa muling pagbubukas at pagsamasama ng komunidad pagkatapos ng pagpalubay ng mga inaatas na manatili sa tahanan? Isinasaalang-alang ba ng plano ang batayan at kaparaanang yugto-yugto na ipinayo sa gabay na ito? (Maaabot ang mga

mapagkukunan dito

distancing.html

- Nakilala na ba ang mga hakbang upang pamahalaan ang mga pangyayari ng paglilipat sa komunidad sa hinaharap? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito)
  - Anong mga mapagkukunan ang magagamit para pagpapalawak ng pangangalagang pangkalusugan at/o patibayin ang system pampangangalagang pangkalusugan?
  - Anong mga uring plano at tuntunin ang maaaring gamitin upang pigilin ang pagkalat ng sakit sa komunidad?
  - Pinagtipun-tipon na ba ng komunidad ang isang pagtutuos ng mga natutuhan, na kasali ang mga iba-ibang sangay na nasangkot o dapat na nasangkot? Dapat kasali dito ang mga samahan pangmadla at private.
- Mayroon bang mga magagamit na plano ang komunidad upang tiyakin na magpapatuloy ang mga pangunahing kailangan serbisyo kung mangyari ang napakamaraming mag-absent [magliban]? (Maaabot ang mapagkukunan dito)
  - Nakasangkot na ba ang mga nagkakaloob na utiliy [palingkuranbayan], manager ng sasakyan, pamamahalan ng basura, ibang kailangang-kailangang kayarian?
  - Mayroon bang mga magagamit na plano upang tiyakin na patuloy na tatakbo ang mga ibang kailangang-kailangan kayarian?

Mga Mapagkukunan (Sa Ingles)

- Mga Non-Pharmaceutical Interventions (NPIs) [pamamagitang hindi kaugnay sa gamot]: Actions to Limit the Spread of the Pandemic in Your Municipality (PAHO)
  - https://www.paho.org/disasters/index.php?option=com_docman&view=dow_nload&category_slug=tools&alias=530-pandinflu-leadershipduring-tool-4&Itemid=1179&lang=en
- Pambansang pagtugon sa coronavirus: A road map to reopening, American Enterprise Institute https://www.aei.org/research-products/report/national-coronavirus-response-a-road-map-to-reopening/
- Social Distancing, Quarantine, at Pagbubukod_Keep Your Distance to Slow the Spread https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/social-
- Interim Guidance for Businesses and Employers to Plan and Respond to Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/guidance-business-response.html
- Supplemental Resources from CDC / PAHO Presentation)
   http://new.paho.org/hq/dmdocuments/2011/Community%20Mitigation%20
   Toolkit Guide Supplemental docs.pdf
- Information about Social Distancing (SCVHHS Public Health Department)
   http://www.cidrap.umn.edu/sites/default/files/public/php/185/185_factsheet_social_distancing.pdf
- Implementation of Mitigation Strategies for Communities with Local COVID-19 Transmission (CDC)
   https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/downloads/community-mitigation-strategy.pdf

Mga	 Responding to community spread of COVID-19 Interim Guidance https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331421/WHO-COVID-19-Community Transmission-2020.1-eng.pdf Non-pharmaceutical public health measures for mitigating the risk and impact of epidemic and pandemic influenza (WHO) https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/329438/9789241516839-eng.pdf?ua=1 CDC Community Mitigation Framework https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/downloads/community-mitigation-strategy.pdf CDC Guidance for School Settings https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/guidance-for-schools.html CDC guidance on COVID-19 and mass gatherings https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/large-events/mass-gatherings-ready-for-covid-19.html White House Guidelines (As of 16 March 2020) https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/03/03.16.20 coronavirus-guidance 8.5x11 315PM.pdf Guidance on the Essential Critical Infrastructure Workforce, Department of Homeland Security https://www.cisa.gov/publication/guidance-essential-critical-infrastructure-workforce Preventing Getting Sick, CDC https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/index.html Mag-focus sa Pagkukop ng mga Grupong May Mataas ng Panganib
Pinakamahalag ang Layuning #4	
Mga Kinakailangan para sa Pangunahing Nilalayong #4	Mga Uunahing Kilos Magbuo ng masaklaw ng listahan ng mga pasilidad na tinitirahan ng mga mamamayang mataas ang panganib (pasilidad pangtirahan ng tinutulungan, komunidad pangmatatanda, bilangguan atbp.) Tantyahin ang mga gawi ng mga pasilidad pampagpigil ng pagkahawa at pangkalusugan at pangangailangan ng panustos Tukuyin ang mga nakilalang madaliling talaban (pagsasanay sa PPE, mga gawi pampagpigil ng pagkahawa, dumadalaw, antas ng tauhan, atbp.) Magbuo ng mga patnubay upang bawasan ang pagkalantad ng mga grupong mataas ang panganib (kagaya ng pagpigil ng pagdalaw ng tagalabas sa mga pasilidad na mataas ang panganib)

Mag-focus sa mga tanging pangangailangan ng mga mamamayang napapabayaan, kabilang ang mga homeless at dayuhang walang papeles

Mga Pangangailangan Pampagpapatakbo

- Nagtipon na ba ng masaklaw ng listahan ng mga mamamayang mataas ang panganib at mga lugar kung saan sila nagsama-sama? Kabilang ang:
  - Mga mamamayang homeless? Mapagkukunan Mapagkukunan)
  - o Mga pasilidad pangmatagalang-pangangalaga?
  - o Ibang mga tahanan at komunidad ng matanda? (Mapagkukunan)
  - o Mga mapagkukunan pangpangangalaga sa tahanan
  - o Bilangguan? (Mapagkukunan)
  - o Mga silungan?
  - Mga lugar pangpananampalataya? (<u>Mapagkukunan</u>)
  - o Mga taong walang papeles? Mapagkukunan Mapagkukunan)
  - Ibang siksikang pamamahay kung saan maaaring nakatira ang mga mamamayang mataas ang panganib?
- Natasa at napatibayan na ba ang mga gawi pampagpigil ng paghawa at pangkalusugan ng mga pasilidad na iyon.
- Mayroon bang kakayahan at magagamit na protocol ang mga pasilidad na ito upang mga-ula sa panahon ng mga nakakahawang sakit?
- Tumtanggap na ba ang mga pasilidad na mataas ang panganib ng patnubay at pagdalaw sa lugar upang tiyakin ang pagsunod sa mga patakaran upang pigilin ang pagkahawa, na kabilang ang sapat na magagamit PPE?
  - Nakasangkot na ba ang mga may-kapangyarihan pampamamatnugot sa pagtatasa ng mga pasilidad na ito?
- Pinipigil na ba ang pag-abot ng mga nagdadalaw sa mga pasilidad na may mga grupong mataas ang panganib?
- Mayroon bang karagdagan sadyang paraan upang kupkupin ang kaligtasan at katiwasayan ng mga mamamayang mataas ang panganib at napapabayaan?

Mga Karagdagang Pagsaalang-alang

- Nakipag-ugnay na ba ang mga pinuno ng komunidad at pangkalusugan sa mga may-kapangyarihan pampamamatnugot para sa mga pasilidad na ito?
- Kaya ba nga mga mamamayang mataas ang panganib na maabot ang pag-alalay habang naka-quarantine ng sarili?
- Mayroon na bang magagamit na mga tuntunin pang-disinfect sa mga lantad na pasilidad kung saan may mga nakilalang kaso at nagtayo ng ba ng mga pamantayan para sa muling pagbubukas ng mga pasilidad na ito?

Mga Mapagkukunan (Sa Ingles)

- U.S. CDC Interim Guidance for Homeless Shelters -https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/homeless-shelters/plan-prepare-respond.html
- World Health Organization protocol for assessment of potential risk factors for COVID-19 infection among health care workers in a health care setting -

- https://www.who.int/publications-detail/protocol-for-assessment-of-potential-risk-factors-for-2019-novel-coronavirus-(2019-ncov)-infection-among-health-care-workers-in-a-health-care-setting
- CDC / King County Guidance for Community Mitigation (includes information on nursing and long-term care facilities) -https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/downloads/Seattle_Community_Mitigation.pdf
- Built for Zero [kilusan pampagtigil ng homelessness]: Community Solutions Homeless Populations https://community.solutions/covid-19-and-homelessness/
- Reproductive Health in Crisis Situations -https://www.cdc.gov/reproductivehealth/global/tools/crisissituations.htm
- Q&A on COVID-19, HIV and antiretrovirals (WHO) -https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-on-covid-19-hiv-and-antiretrovirals
- Quick Reference for the Minimum Initial Service Package (MISP) for Sexual and Reproductive Health (SRH) https://iawg.net/resources/misp-reference
- Strategic Considerations for Mitigating the Impact of COVID-19 on Key Population-Focused HIV Programs https://www.fhi360.org/sites/default/files/media/documents/epic-kp-strategic-considerations-covid-19.pdf
- Rights in the time of COVID-19 Lessons from HIV for an effective, community-led response -https://www.unaids.org/en/resources/documents/2020/human-rights-and-covid-19
- Preparedness, prevention and control of COVID-19 in prisons and other places of detention (2020) http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/prisons-and-health/publications/2020/preparedness,-prevention-and-control-of-covid-19-in-prisons-and-other-places-of-detention-2020
- COVID-19 HIV Prevention, Treatment, Care and Support for People who Use Drugs and are in Prisons https://www.unodc.org/unodc/en/hiv-aids/new/covid-19-and-hiv.html
- Prisons and custodial settings are part of a comprehensive response to COVID-19 -https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(20)30058-
- Handbook for public health capacity-building at ground crossings and crossborder collaboration https://www.who.int/publications-detail/handbook-for-public-health-capacity
  - https://www.who.int/publications-detail/handbook-for-public-health-capacity-building-at-ground-crossings-and-cross-border-collaboration
- Patnubay na technical para sa sakit na coronavirus (COVID-19):
   Humanitarian operations, camps and other fragile settings https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-quidance/humanitarian-operations-camps-and-other-fragile-settings
- Management of ill travelers at Points of Entry (international airports, seaports, and ground crossings) in the context of COVID-19 -https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331512/WHO-2019-nCoV-POEmgmt-2020.2-eng.pdf
- The Lives and Livelihoods of Many in the LGBTQ Community are at Risk Amidst COVID-19 Crisis. https://assets2.hrc.org/files/assets/resources/COVID19-IssueBrief-032020-

	FINAL.pdf? ga=2.237224896.1501546044.1586393571- 2145181974.1586393571 • How to use WHO risk assessment and mitigation checklist for Mass Gatherings in the context of COVID-19 - https://www.who.int/publications-detail/how-to-use-who-risk-assessment- and-mitigation-checklist-for-mass-gatherings-in-the-context-of-covid-19 • Practical considerations and recommendations for religious leaders and faith-based communities in the context of COVID-19 - https://www.who.int/publications-detail/practical-considerations-and- recommendations-for-religious-leaders-and-faith-based-communities-in-the- context-of-covid-19 • Mental health and psychosocial considerations during the COVID-19 outbreak - https://www.who.int/publications-detail/mental-health-and-psychosocial- considerations-during-the-covid-19-outbreak
Mga Pinakamahalag ang Layuning #5	Palakasin at Palawakin ang Kakayahan Pangsilakbo Upang Paunlarin ang Pagpapatakbo Pampangangalaga Pangkalusugan at Iwasan ang Mataas na Pagkamatay.
Mga Kinakailangan para sa Pangunahing Nilalayong #5	Mga Uunahing Kilos Sundan ang mga antas ng kapunuan ng hospital (pangkalahatan at pangkailangang-kailangan) at ang kakailanganin para sa hinaharap na kapunuan batay sa takbo Tiyakin na mayroon ang mga hospital ng magagamit na planong pangemergency at nagsimula ng mga hakbang upang bawasan ang mapipili o hindi kailangan kaagad na gawain pampaggamot Sundan ang magagamit na PPE sa mga kailangang-kailangan pasilidad sasa sandaling ito Kilalanin ang mga kahaliling pagbibilhan at pagawaan ng PPE Magsimula ng mga plano para sa silakbong paglawak ng kakayahan pangkailangang-kailangang paggagamot Magsagawa nang kasama ang mga may-tungkulin pangkalusugan upang magtayo ng mga malinaw na batayan upang uunahin ang mga patient sa pangangalaga at magtayo ng mga system para sa mga malubhang kaso Magsilmula ng mga plano upang ihiwalay ang pagpili at pagtanggap ng mga maaaring kaso ng COVID-19 sa pagtanggap ng pankalahatang pangangalagang pangkalusugan Sundan ang mga pagkalantad at pagkahawa ng mga manggagawa pangkalusugan at tantyahin ang epekto sa kakayahan ng system

Magsimula ng mga plano upang piliin araw-araw ang mga nagtatrabaho para sa mga palatandaan at sintomas ng sakit

Magtayo ng araw-araw na pakikitungo pangpapatakbo upang pagusapan ang bilang ng kasalukuyang kaso (pinaghihinalaan at napatunayan), tantyahin ang bilang sa hospital, at mga pangangailangan ng tauhan

Mga Pangangailangan Pampagpapatakbo

- Kaya ba ng mga pasilidad pampangangalaga pangkalusugan sa komunidad na alagaan ang lahat na nangangailangan nito? (Mapagkukunan)
  - Mayroon bang magagamit na paraan upang patuloy na tantyahin ang antas ng pangangailangan sa mga hospital at intindihin ang panganib na matabunan ang mga pasilidad ng iyon? Nakiuugnay ba ang paraan na ito sa plano ng state o federal upang maabot at maglaan ng PPE sa inyong komunidad? Mayroon bang mga magagamit na kahalili, pagbili na pinangangasiwaan ang kahusayan, mapipiling gawaan (tingnan ang mga mapagkukunan sa sumusunod)? (Maaabot ang mga mapagkukunan dito, dito, at dito)
  - Mayroon bang kasalukuyang planong pampapatakbo pang-emergency ang mga local na pasilidad pampangangalaga pangkalusugan, at naibahagi na ba sa EOC?
  - Mayroon bang sapat na PPE ngayon ang mga nagkakaloob ng pangangalang pangkalusugan at EMS upang masapat ng mga kagyat na pangangailangan? Inaakalang pangangailangan?
  - Mayroon bang magagamit na kakayahan pang-telehealth at inaalalayan na mga pagkabit sa internet?
- Pagkatapos na mapatibayan ng laboratory ang SARS-CoV-2 (COVID-19) sa mga patient o nagtatrabaho, mayroon na bang nasagawan pag-review ng pagkahawa at pagbakas ng pag-uugnayan? Napatalastasan na ba ang mga nalantad at nasaalang-alang na ba na bawalan na magtrabaho nang 14 na araw ang mga nagtatrabaho na nalantad sa mataas ang panganib? (Mapagkukunan)
  - Maaabot ba ng mga manggagawang pampangangalaga pangkalusugan ang mga kakayahang uunahing pagsusuri?
- Nagtayo na ba ng mga kahaliling lugar pampangangalaga na may kakayahan pangsilakbo para sa lima hanggang sampung ulit ng kinaugaliang bilang na tinatanggap pang-pneumonia at trangkaso sa tuktok na panahon ng trangkaso? (Mapagkukunan)
- Binago na ba ng mga paggawaan ang kanilang schedule at mga uunahin pampangangalaga ng hindi emergency?
- Nagtayo na ba ang mga lunduyan pampaggamot ng nakahiwalay na hanay pang-triage [pag-uuri ng pangangailangan] para sa mga patient na may influenza-like illness at/o upper respiratory infection [paghawa sa bungad ng daluyan ng paghinga]?
- Mayroon bang mga magagamit na tanging plano upang palawakin ng kakayahan ng hospital na:

- Palawakin ang kailangang-kailangang pangangalaga/kakayahan pang-ICU/extracorporeal membrane oxygenation [pagtulong sa pagdaloy ng hangin at dugo]
- Magkaloob ng niresetang panggamot nang dalawa hanggang tatlong buwan sa lahat ng mga patient, na tanggalin ang mga multang co-pay at kahigpitan ng insurance?
- Mag-alay ng mail-order [pagbilin sa pamamagitan ng koreo] at iba pang kaparaanan pang-muling pagpunan ng reseta?
- I-triage ang mga patient upang alagaan ang mga mapagkukunan ng mga hospital para sa mga pinakamatindi ang sakit?
- Ginagamit ang system ng record [kasaysayan] pampaggagamot para sa mga hakbang na masigasig na pangangasiwa ng paghahawa kagaya ng pampasimulan ng pag-iingat pampagbukod batay sa nagawang mga tanong pampagpili o pagsusuri?
- Sangay ng mga inpatient [naka-hospital] na magkakatulad na pinaghihinalaan o napatibayang patient ng COVID-19?
- Pinamamahalaan ang mga pamantayan ng kagipitan ng mga plano pampangangalaga na naka-focus sa mga pagpasya ng mamahala sa paglaan ng mga kulang na mapagkukunan?
- Mga tauhan pampangangalaga pangkalusugan pangsilakbo, para sa baka-sakaling mahawaan ang mga tauhan pampaggagamot?
- Magbuo ng mga kaparaanan para sa pagpapatibay sa emergency ng mga nagkakaloob (mga doctor at nurse)?
- Magkaloob ng mabilis na pagsasanay upang pataasin ang kakayahan pampaggagamot sa silakbo?
- Alalayan ang pamamahala ng mga bangkay, iwasan ang pag-apaw sa morgue, padaliin ang pagpalabas ng mga death certificate, at sapatin ang pangangailangan ng mapagkukunan, kabilang ang kakayahan ng medical examiner?
- Pamahalaan nang ligtas ang basura?
- Magkaloob ng pag-alalay sa kaigihan at kalusugan ng pag-iisip sa mga panahon ng kagipitan?
- Magkaloob ng mga mapagkukunan pang-alalay sa pamilya para sa mga manggagawang pampangangalaga pangkalusugan upang iwasan na paggagambala ng mga tauhan?
- Patuloy bang tinatasa ng mga pasilidad ang:
  - o Antas ng kapunuan?
  - o Antas ng panustos ng PPE at hinuhulaang paggamit?
  - o Kakayahan pampangangalaga sa kagipitan?
  - o Kakayahan sa ventilator at oxygen?
  - Mga antas pampag-umpisa ng paggamit/pagpalawak ng mga pamantayan sa kagipitan ng mga plano pampangangalaga?

Mga Karagdagang Pagsaalang-alang

- Linalarawan ba ng mga local na triage at mga protocol pampagpigil/pangasiwa ang panganib ng COVID-19?
- Nagtayo na ba ng mga protocol pampagtugon at pinatutupad sa mga pinaghihinalaang kaso at mga tao ng iniimbestiga? (Mapagkukunan)
  - Kabilang ba sa mga protocol pampagtugon ang mga hakbang patungo sa pagbitaw mula sa pagbukod o quarantine?
- Mayroon bang ginagamit na mga pangasiwa pangkapaligiran, kagaya ng mga negative pressure room [siid na may-pampipigil ng paglabas ng

- nakakahawang hangin], mga pangasiwaan ng pasukan, at sterile processing [kaparaanan pampagtanggal ng mga mikrobyo]?
- Nagtayo na ba ang mga hospital ng pakikiugnayan sa mga state/local na lab pangmadlang kalusugan, lab pampangangalakal, at mga academic reference [pananaliksik kaugnay sa paaralan] lab para sa mga protocol pampagsusuri?
- Nagtayo na ba ang mga hospital ng pakikiugnayan sa mga punerarya, kremahan, atbp., upang pamahalaan ang inaakalang silakbo ng kamatayan?
- Ginangamit na ba ng mga pasilidad ang mga hakbang para sa mga kailangang-kailangan panustos, kabilang ang:
  - o Makipag-ayusan sa mga kahaliling pinanggagalingan?
  - o Pinapalawak ang inventory, habang iniiwasan ang lubos na pag-iimbak?
  - Isagitna ang mga inventory upang palubagin ang hindi kailangang paggamit?
  - Paggamit ng kaparaanang pag-ingat, muling pagsaayos, muling paggamit, upang patagalin ang paggamit at muling pagsaayos ng PPE? (Mapagkukunan)
  - Napalawak ng kakayahan pampagsubok ng pagkaakma ng mga N95 respirator [pananggalang pampaghinga]?
  - Pagsangkot sa sangay na private upang tumulong sa pagpapatibay ng hanay pangpanustos at logistics [pamamahala ng materyales]?
- Napatrabaho at nasanay na ba ang karagdagan tauhan (maaaring samantalahin ang mga lunduyan pampaggagamot na pangpaaralan para sa pagsasanay at maabot ang mga tauhan na volunteer, mga hindi naggagamot na dalubhasa pampangangalaga pangkalusugan, o mga nag-aaral na masulong sa paggagamot at paggiging nurse?
- Nasanay na ba nang bagtas ang mga dalubhasa para sa mga paggamot na labas sa pinagdalubhasaan (i.e. mga parmasyotiko, nurse practitioner [masulong na nurse], manggagamot sa pinagdalubhasan na hindi nauukol)?
- Mayroon bang mga plano na ibaling ang mga hindi kailangang-kailangang tauhan na tumulong sa mga gawain pampagpapatakbo?
- Nagbuo na ba ng mga pasilidad pampangangalaga pangkalusugan para pagdi-disinfect at muling pagbubukas ng mga bahagi ng kanilang pasilidad na nakatalaga sa pag-triage at pag-alaga ng mga pinaghihinalaan at pinatibayang patient na COVID-19?

Mga Mapagkukunan (Sa Ingles)

- Alliance PPE Supplier Spreadsheet
   https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ZNFnUj7DBnEbkjON70nvhALbmv

   s3VaHMJK x28HNHtd/edit?usp=sharing
- USFDA surgical N95 whitelist https://www.cdc.gov/niosh/npptl/topics/respirators/disp_part/respsource3surg icaln95.html
- USFDA KN95 whitelist https://www.fda.gov/media/136663/download
- Interim Guidance for Emergency Medical Services (EMS) Systems and 911
   Public Safety Answering Points (PSAPs) for COVID-19 in the United States https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/guidance-for-ems.html
- Interim Infection Prevention and Control Recommendations for Patients with Confirmed Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) or Persons Under Investigation for COVID-19 in Healthcare Settings -https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/infection-control-recommendations.html?CDC AA refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%

2Fcoronavirus%2F2019-ncov%2Finfection-control%2Fcontrolrecommendations.html Strategies for Optimizing the Supply of N95 Respirators https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/respiratorsstrategy/index.html?CDC_AA_refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%2Fco ronavirus%2F2019-ncov%2Fhcp%2Frespirator-supply-strategies.html World Health Organization Training for Infection Prevention and Control (IPC) for Novel Coronavirus (COVID-19) https://openwho.org/courses/COVID-19-IPC-EN Crisis Standards of Care https://asprtracie.hhs.gov/technical-resources/63/crisis-standards-of-care/0 Palawakin ang Pakikipag-usap Ukol sa Panganib at Pakikiugnay sa Komunidad Mga **Pinakamahalag** ang Layuning Mga Mga Uunahing Kilos Kinakailangan para sa Magtayo ng kinaugaliang kumpas ng pagtatagubilin upang abisuhan **Pangunahing** ang mga pinuno at kasapi ng komunidad Nilalayong #6 Magkaloob ng impormasyong maingat at sinadya; maliwanag na ipabatid ang pag-aalinlangan; huwag itanghal ang masamang balita nang mas malugod o magpangako ng lubos na pag-uunlad Makisangkot sa mga pinuno ng komunidad, negosyo, pananampalataya, at lipunan pangmadla upang maging mapaniniwalaan na pinanggagalingan ng impormasyon para sa kanilang may-kapakanan Mga Pangangailangan Pampagpapatakbo Nakikipagtungo ba ang mga pinuno ng komunidad nang kinaugalian at mabisa sa mga iba-ibang sangay ng pamahalaan at mga samhang hindi pamahalaan (pamamalakad, pag-aaral, atbp.) upang talakayin ng mga ginagawa? (Mga Mapagkukunan) Nakikipagtungo ba ng mga pinuno ng komunidad nang kinaugalian sa mga taong nakatira at nagtatrabaho sa komunidad? Nakilala na ba ang mga pinakamabisang kaparaanan ng pakikipagtungo? Naaabot ba ang lahat ng mga kailangang-kailangan pakikitungo? o Mayroon bang magagamit at nasubukan ng mga system pangbabala sa emergency? Mayroon bang mabisang paraan upang itaboy ang nakakalinlang o maling impromasyon? Nakilala at natalaga na ba ang mga matitiwalaang tagapagsalita upang maghatid ng mahalaga, batay sa katotohanan na pabalita sa komunidad? (Mga Mapagkukunan)

	 Na-review na ba ang mga plano pampagpapatuloy ng pakikitungo para sa EOC at mga first responder kung sakaling masira/bumagsak ang mga mobile communication [pakikitungo sa pamamagitan ng kasangkapang nabibitbit]? Nagtayo na ba ng mga pangangailan pangkailangang-kailangang impormasyon para sa mga pinuno at nagpapasya? Makakatulong ba kung iugnay ang pangangailangan sa impormasyon pangmadla sa madaling abutin sa online?
	 Mga Karagdagang Pagsaalang-alang Tangi bang naabot ng mga pagkilos pangsangkot ng komunidad ang mga mamayang walang kabuluhan o napapabayaan, kabilang ang mga walang papeles? Nagtayo na ba ng mga pinatibayan at pinasadyang pabalita at kaparaanan upang makitungo sa mga mamamayang nadamay o nasa panganib? Mayroon bang maaabot na mga materyales sa maraming wika, kabilang ang American Sign Language at gumagamit ng braille, at maaabot ng lahat ng mamamayan sa inyong komunidad? Mayroon na bang magagamit na strategy upang maghirang ng pinanggagalingan ng tama/sa panahon na impormasyon, na nagsusubaybay at nagtutukoy sa mga pagpansin, paniwala, at pinanggagalinganng mali o nakakalinlang na impromasyon sa mga tao? Ginagamit na ba ang mga kayarian pampagtutugmma pang-emergency at impormasyon pangmadla pang-emergency?
Mga Mapagkukunan (Sa Ingles)	 Interim US Guidance for Risk Assessment and Public Health Management of Persons with Potential Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Exposures: Geographic Risk and Contacts of Laboratory-confirmed Cases https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/public-health-recommendations.html World Health Organization COVID-19 risk communication package for healthcare facilities https://iris.wpro.who.int/handle/10665.1/14482 World Health Organization guide for preventing and addressing social stigma associated with COVID-19 https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/covid19-stigma-guide.pdf Best Practices in Public Health Risk and Crisis Communication https://www.researchgate.net/publication/8944073 Best Practices in Public Health Risk and Crisis Communication Communicating risk in public health emergencies https://www.researchgate.net/publication/8944073 Best Practices in Public Health Risk and Crisis Communication Communicating risk in public health emergencies https://www.tephinet.org/risk-communication Training_en%7Clang_es%7Clang_fr TEPHINET Risk Communication Training https://www.tephinet.org/risk-communication-training-english WHO Public Health for Mass Gatherings: Key Considerations https://www.tephinet.org/risk-communication-training-english<
Mga Pinakamahalag ang Layuning #7	Bawasan ang mga Kalalabasan Pangkapamuhayan at Lipunan ng Pandemic na COVID-19

Mga Kinakailangan para sa Pangunahing Nilalayong #7

Mga Uunahing Kilos

Magtayo ng mga kaparaanan upang tukuyin ang mga epekto ng pandemic sa mga mamamayang madaliling talaban (hal. hindi matiwasay na mga pamilyang nagtitiwala sa mga program pangtanghalian ng paaralan)

Tantyahin at palubagin ang epekto ng mga hakbang pang-socialdistancing sa mga pinakamahalaga sangay ng mga tauhan (pangangalagang pangkalusugan, serbisyo pangmadla, atbp.)

Tantyahin ang pangalawang epekto ng mga hakbang pangsocial-distancing sa local na kapamuhayan

Tantyahin ang epekto ng mga pagsara ng mga negosyo sa local na nalilikom na buwis at magtaguyod ng panustos ng state/federal upang tiyakin ang pagpapatuloy ng mga pagpapatakbo ng pamahalaan

Kilalanin at magsagawa upang palubagin ang sagabal sa kapamuhayan ng mga hakbang pang-social-distancing

Mga Pangangailangan Pampagpapatakbo

- Mayroon bang magagamit na strategy upang tiyaki na maaabot ang mga panggamot ng mga nangangailangan ng iyon? (Mga Mapagkukunan)
- Kung sakaling may inatas ng social-distancing na manatili sa tahanan, kaya ba ng komunidad na magkaloob ng mga mapagkukunang kinakailangan (hal., pagkain, pangangalaga pampaggagamot, ibang pangangailangan) sa mga nadamay na mamamayan? (Mga Mapagkukunan)

Mga Karagdagang Pagsaalang-alang

- Mayroon bang magagamit na mga kaparaanan upang alalayan ang pamamahagi ng pagkain sa magkakapitbahay at tadhana pampaghatid sa pinto mismo?
  - o Tama at nabago ba ang mga map ng komunidad.
  - Mayroon bang nahirang na mga bahagi ng sangay para sa paghatid sa mismong pinto sa ibayo ng komunidad?
- Mayroon bang masigasig na plano para sa panumbalik ng kapamuhayan pagkatapos ng mga kaguluhan dahil sa mga pagsara ng negosyo at pagurong/pagpaliban ng mga pangyayari?
- Mayroon bang mga plano upang palubagin ang mga kahirapan ng social distancing, quarantine, at/o pagbukod sa mga mamamayang nasa panganib? (<u>Mapagkukunan</u>)
- Mayroon bang mga plano o tuntunin upang humiling ng pagtulong mula sa ibang kapanyarihan o antas ng pamahalaan upang tustusan ang mga serbisyong pangunahing kailangan kung hindi makaya ng kinaugaliang kagawaran?

•	Mayroon bang kasalukuyang kasunduan pangdamayan na pagtulong?
	(Mapagkukunan)

 Mayroon bang magagamit na mga plano ang komunidad upang tiyakin na maaaring mag-time-off [pagsamantalang pagtigil] dahil sa kakulangan ng mag-aalaga sa anak kung iurong ang mga paaralan/daycare [pag-aalaga sa araw], kabilang ang pagkakaloob ng bakasyon pampangangalagang pambata?

Mga Mapagkukunan (Sa Ingles)

- National Response Framework, Fourth Edition
   https://www.fema.gov/media-library-data/1582825590194-2f000855d442fc3c9f18547d1468990d/NRF FINALApproved 508 2011028v 1040.pdf
- FEMA's Continuity Guidance Circular, March 2018
   https://www.fema.gov/media-library-data/1520878493235 1b9685b2d01d811abfd23da960d45e4f/ContinuityGuidanceCircularMarch201
   8.pdf
- USA CDC PUBLIC HEALTH MUTUAL AID AGREEMENTS A MENU OF SUGGESTED PROVISIONS: https://www.cdc.gov/phlp/docs/Mutual Aid Provisions.pdf
- European CDC Considerations relating to social distancing measures in response to COVID-19:
   https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/covid-19-social-

https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/covid-19-social-distancing-measuresg-guide-second-update.pdf